

Marxa organitzada per Xarxa Canària pels drets de les persones migrants el 14 de novembre passat.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Resposta fraterna al drama migratori de Canàries

L'Església ratifica el seu compromís d'acollir, protegir,
promoure i integrar

El papa Francesc convoca
joves amb voluntat de
canviar l'economia

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Escoltar l'eco de Lampedusa

Davant l'arribada, els darrers mesos, de milers d'immigrants a les costes Canàries, els bisbes de les dues diòcesis d'aquestes illes, José Mazuelos i Bernardo Álvarez, en un gest molt valorat, han escrit una carta pastoral conjunta en la qual ofereixen reflexions per prendre consciència de la situació de pobresa i vulnerabilitat que viuen a diari aquestes persones. Conviden a tots a posar-se mans a l'obra «perquè ningú no se senti marginat o menyspreat, sinó que tots experimentin l'acollida, l'atenció i el respecte que es mereixen». Diuen que aquesta arribada massiva evoca la «creu de Lampedusa», realitzada per l'artista italià Franco Tuccio amb trossos de fusta de les embarcacions que havien naufragat a l'illa (vg. *Catalunya Cristiana* núm. 1955, març 2017).

El ressò d'aquesta creu, afegixen, «ens crida a tots a treballar contra la globalització de la indiferència». Citant Francisc, recorden que «som una societat que ha oblidat l'experiència del plor». I amb alt sentit pastoral proposen «mirar un a un aquests homes, dones i nens i fer nostres els seus sofriments després d'haver fugit de la guerra, de les persecucions, de la fam i haver afrontat un llarg i perillós viatge pel desert i el mar [sovint hi ha naufragis]

a mans, tantes vegades, de traficants d'éssers humans. Els immigrants són persones com qualsevol de nosaltres, amb noms, històries i famílies».

Els dos bisbes lamenten que l'arribada d'immigrants «sigui una imatge utilitzada per algunes veus polítiques i que es creïn rumors en plataformes mediàtiques per sembrar la confusió i la por a la ciutadania, alertant que és una invasió, potser per tal d'aconseguir rèdits electorals, o de promoure una fòbia inacceptable cap als estrangers».

Aposten, en canvi, per explicar «un relat real i positiu de la contribució dels immigrants que abasti l'economia, la demografia, la cultura, i la pròpia vida religiosa», perquè rejuveneixen i revitalitzen moltes parròquies i comunitats de la vella Europa. A més de pal·liar l'envelliment, «moltes dones immigrants estan sent la veu i les mans de tendresa que els nens, els malalts o els ancians necessiten. Molts joves jornaleros estan recollint dels camps una riquesa, que no es veu corresposta amb les condicions laborals que pateixen. I tots ells, amb el testimoni de les seves vides, la seva valentia i la seva disponibilitat per afrontar perills, buscant un món millor, són un exemple d'esperança per a la societat». Hi dediquem el Primer Pla d'aquest número.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 22**
Opinió
- 24**
Anàlisi
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Societat
- 39**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Memòria del genocidi de Guatemala

PÀGINA 24-27

38
Projecte d'acolliment residencial al monestir de Sant Daniel de Girona

Entrevista a Francesc Torralba

PÀGINA 18-20

Josep Maria Lluch, director de la Fundació Acollida i Esperança

PÀGINA 36-37

47
Xavi Argemí, autor d'«Aprendre a morir per poder viure»

La setmana en tuits

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA @OMELLACARDENAL

Arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola

Els catòlics rebutgem qualsevol mena de violència. L'amor incondicional al pròxim és un dels manaments del cristianisme. Jesús sempre va defensar la igual dignitat entre homes i dones, reconeixent-ne la complementarietat

JOAN MOYA @JOANMOYA_

Director de l'Escola Sagrat Cor de la FEV

Cansat de tants titulars demagogos que ataquen tota l'escola concertada i menystenen el servei públic que ofereix, malgrat que els que tenen una bena als ulls no el veuen. El cansament, però, no em farà callar ni defallir

SÒNIA PAU CORTADA @SONIAPAUC

Periodista i autora de «Fils trencats»

Les entitats demanen més formació a la policia sobre com tractar les persones sense llar. Marjan, de 43 anys, que va rebre dos trets, segueix ingressat a Sant Pau

SOR LUCÍA CARAM @SORLUCIACARAM

Dominica de Manresa

Ens ha deixat un gran del futbol. El Diego va fer història. En ell tot era superlatiu. Descansa en pau, Diego

Zoom

EDUARD BRUFAU

El 23 de novembre passat el papa Francesc va rebre al Vaticà una representació de jugadors de la NBA. Durant la visita es va parlar sobretot del compromís contra el racisme i a favor de la justícia social, horitzó que comparteixen la Santa Seu i els professionals del bàsquet nord-americà. A la imatge, Jonathan Isaac, dels Orlando Magic, saludant el Pontífex.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Maradona, trist final

Diego Armando Maradona va morir el 25 de novembre, als 60 anys, a causa d'un infart mentre es recuperava d'una operació cerebral. L'astre argentí va jugar al Boca Júnior i després al Barça, al Nàpols i al Sevilla. Amb la selecció del seu país, va guanyar els Mundials de 1978, aleshores encara amb 17 anys i gairebé sense jugar, i sobretot 1986 a Mèxic, on es va fer famós un gol que va fer amb la mà i que ell va atribuir a «la mà de Déu». Maradona va destacar per la seva gran tècnica amb la pilota, però la seva vida també va estar marcada per la seva addicció a les drogues i per problemes personals i familiars.

A Ràdio Estel, hem recordat l'exfutbolista des que es va fer pública la mort. Vam obrir el programa *El Mirador de l'actualitat* amb la veu del mateix Maradona cantant un tema sobre «la mano de Dios». També va sonar la cançó *Maradona* d'Andrés Calamaro (1999) a l'espai *A primera hora* del dia 26. I unes hores després, vam entrevistar al periodista Ricard Torquemada, que havia tractat el mític jugador. Diego, que es declarava creient, ha estat acomiadat a l'Argentina amb honors de cap d'Estat.

L'efemèride de la setmana

12 de desembre del 1897: neix a Banyoles Magdalena Aulina, fundadora de l'Institut Secular d'Operàries Diocesanes, avui serventa de Déu.

PUNT DE VISTA

Fan falta diners!

Si no hi ha consum, el comerç, els autònoms i les pimes no tenen diners. Si no tenen diners, no poden comprar matèries primeres, ni pagar els empleats, ni poden viure. Els consumidors no compren perquè estem confinats. Compren només productes i serveis imprescindibles per viure. Estem confinats perquè a Catalunya hem arribat als 300.000 infectats i a 13.000 morts per coronavirus. Mentre no tinguem vacunes i medicaments per tractar

La massa monetària dels nostres saldos bancaris que controla el Banc d'Espanya, des del març, ha augmentat en 12.000 M€

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

El 27 d'octubre es complia el 34è aniversari de la històrica pregària per la pau convocada per Joan Pau II a Assís amb els representants de les religions mundials. En aquesta visió de pau hi havia una llavor profètica que ha anat madurant amb els anys. És en aquesta perspectiva que el papa Francesc ha proposat a l'encíclica *Fratelli tutti* «un nou somni de fraternitat i d'amistat social». L'encíclica expressa la condemna de la guerra, però sobretot l'esperança d'una pau possible, de la qual cadascú és un «artesà».

En un moment de grans dificultats a causa de la pandèmia i de les moltes guerres oblidades que sacsegen el món, «l'esperit d'Assís» ha continuat el seu camí. Des de la plaça del Campidoglio de Roma, les religions van enviar un missatge d'esperança per la humanitat. «Ningú se salva sol: pau i fraterni-

taquest virus, la millor mesura sanitària recomanada pels experts són els confinaments. Fins que aquests confinaments no acabin, el comerç, els autònoms i les pimes necessiten diners per sobreviure i no tancar establiments i empreses. Les ajudes de diners han de provenir, sense cap mena de dubte, de les administracions públiques que gestionen els nostres diners que paguem amb els impostos.

Que es necessiten molts diners per ajudar l'economia? L'Administració Pública té un deute pendent de pagar (a més de 30 dies, que és el que marca la Llei) a les empreses (pimes i autònoms) de més de 15.000 M€ i que haurà de pagar amb interessos de demora. Diners que sortiran de les nostres butxaques. Les empreses de l'IBEX tenen una morositat

JOAN BUSCÀ I AMBRÓS

Economista

amb els seus proveïdors de 122.000 M€, més els interessos de demora corresponents. La Unió Europea (UE) ha aprovat unes ajudes a Espanya per un valor de 140.000 M€, dels quals 70.000 M€ no s'han de tornar. Els consumidors podem comprar. Tenim diners. La massa monetària dels nostres saldos bancaris que controla el Banc d'Espanya, des del març passat, ha augmentat en 12.000 M€. «Estalvi obligat» generat pels confinaments. En la crisi del 2007-2008, els consumidors vam ajudar la Banca amb diners públics per 42.000 M€, a retornar, però que encara no han tornat. Segons els experts sanitaris, els confinaments van per llarg. Si volem salvar el comerç, els autònoms i les pimes, fan falta diners!

MIRADA AL MÓN

«Ningú se salva sol: pau i fraternitat»

tat» va ser el títol de la trobada de pregària per la pau promoguda per la Comunitat de Sant'Egidio. «La lliçó de la recent pandèmia —va dir el papa Francesc—, si volem ser honestos, és la consciència de ser una comunitat mundial que navega en una mateixa barca, on el mal d'un perjudica tothom. Recordem que ningú se salva sol, que només és possible salvar-se junts.»

«Les religions —va assenyalar Andrea Riccardi— viuen del diàleg perquè la seva primera obra és la pregària, que és diàleg amb Déu,

En un moment de grans dificultats a causa de la pandèmia i de les moltes guerres, «l'esperit d'Assís» ha continuat el seu camí

com deia Pau VI.» El patriarca Bartomeu I va convidar a veure els signes de la «presència divina en la creació». També hi van intervenir el gran rabí de França Haïm Korsia o el budista japonès Shoten Minegishi. El representant de la Universitat d'Al-Azhar conclouïa amb una invitació: «Fem retornar a la gent el somriure arrencat per les guerres.» El papa Francesc va tancar els parlaments amb una apassionada crida: «Necessitem la pau! Més pau! No podem romandre indiferents. El món, la política, l'opinió pública corren el risc d'acostumar-se al mal de la guerra, com a company natural a la història dels pobles.» En el manifest de pau, firmat pels líders religiosos, es va convidar els responsables dels estats a treballar conjuntament cap a «una nova arquitectura de la pau» i a unir «les forces per la vida, la salut, l'educació i la pau».

UN NOU LLINDAR

Només el cor humà entén de tendresa i consol

Des de la intimitat de cada cor, l'amor crea vincles i amplia l'existència quan treu la persona d'ella mateixa cap a l'altre

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

El papa Francesc, parlant de l'homília, diu que «és la pedra de toc per avaluar la proximitat i la capacitat de trobament d'un Pastor amb el seu poble. L'homília pot ser realment una intensa i feliç experiència de l'Esperit, un reconfortant trobament amb la Paraula, una font constant de renovació i de creixement» (EG 135). Sempre serà una paraula dirigida al cor, que és allà on la gent s'entén, experimenta la tendresa i assimila el consol. El que es diu de l'homília es pot dir de qualsevol intent de comunicació que vol fer possible una relació autènticament humana. En conseqüència, «ningú no pot experimentar el valor de viure sense rostres concrets a qui estimar» (FT 87). I dirà encara més: «que des de la intimitat de cada cor, l'amor crea vincles i amplia l'existència quan treu la persona d'ella mateixa cap a l'altre» (FT 88).

El camí de la vida, com el que ara fem cap al Nadal, necessita dels paràmetres que actuen des del cor, com són l'acollida de la Paraula, aliment necessari per viure en cristià, i la voluntat d'escolta, entesa com aquella capacitat d'atenció que mantindrà el cor obert a tot allò que Déu li diu, fins a inspirar-li allò que ha de fer. És enormement reconfortant escoltar una paraula profètica que parli de consol

i ho faci dir al Senyor amb aquest to: «Consoleu, consoleu el meu poble, parleu-li amorosament.» Avui, som nosaltres els qui rebem aquest missatge per fer-lo arribar a tantes persones sumides en la indiferència i la desesperança. Demanem-nos: a qui li hem de parlar al cor? A qui hem de donar consol? Aquest serà el distintiu del Messies esperat, i també ha de ser, sense cap mena de dubte, el distintiu de l'Església que l'anuncia.

Què vol dir parlar al cor? Què hi ha realment en el cor humà perquè pugui rebre una paraula que el consoli, que el faci conscient de la seva dignitat, que l'ompli d'esperança?

Novament, Déu s'adreça a aquest cor humà, necessitat de tot i, sobretot, d'ell, l'únic que pot associar la seva set de felicitat i plenitud. Les seves paraules adreçades al cor són paraules d'afecte, de comprensió i de perdó, paraules que proposen una renovació interior de vida, i un inici completament nou. El cor humà, per un do rebut de Déu, entén de tendresa i d'acollida, de misericòrdia i de fidelitat, d'amor i de perdó. Així, la nostra esperança, treballada durant l'espera del Nadal, es veu reforçada per la proximitat amable del Déu que ve i s'apropa, que vol estar al costat nostre i consolar-nos.

Quan el germà arriba en pastera

**L'Església referma el seu compromís davant
del drama migratori a les Canàries**

Arribada de migrants al port canari d'Arguineguín.

JOSEP BUADES
«La migració no pot portar a la confusió ni a l'anomia ni a la subversió de l'ordre valoratiu-normatiu fonamentat en els drets humans»

«Com a Església catòlica, no podem restar impassibles davant d'aquesta situació greu de vulneració de drets humans on les polítiques públiques no posen la persona al centre, que és ocupat per altres interessos d'índole econòmica, política, etc.» És la reflexió que comparteix amb *Catalunya Cristiana* la secretària general de Càritas Canàries, Caya Suárez, davant del drama migratori que viu des de fa setmanes l'arxipèlag.

Les imatges que ens arriben són colpidores, amb tot, reconeix, hi ha el risc que acabem acostumant-nos a aquesta situació: «La insensibilitat és la manca del sentiment, de sentir el patiment de les persones. Quan es dona aquesta situació, apareixen reaccions com les que estem vivint a les Canàries: manca de recursos d'allotjaments dignes, condicions d'insalubritat, assistència jurídica inadequada. En síntesi, no s'està dispensant una acollida humanitària digna a les persones migrants que arriben a les nostres costes.»

Un altre factor a tenir en compte és la por al migrant. Com ens explica M. Dolores López, responsable del Secretariat Pastoral de Migracions de les Canàries, «ens fan por perquè és el que ens inculquen amb els missatges que venen a treure'ns la feina, habitatge, ajudes econòmiques, atenció sanitària, etc. Un

altre dels motius és perquè els governs promouen el tancament de fronteres, s'inverteix en seguretat, en policia que vigili i en presons (Centres d'Internament d'Estrangers, els CIE), que els retenen com a delinqüents. Ens fan por perquè no els coneixem, és una por elemental, por al desconegut».

En aquest sentit, Josep Buades, director de l'associació Claver i membre del Servei Jesuïta a Migrants, destaca que «sentim que amenacen la imatge ideal, mitificada, que tenim de les nostres societats». Fins i tot, apunta, «hi ha una por als migrants que toca la religió. Avui, clarament és la por a l'islam. Crec que hem de prendre'ns seriosament la por, per tal de reconèixer quina consistència tenen les seves causes, per discernir les respostes sanes de les malalties. Com a Església, estem cridats a mantenir dos pols en tensió: l'acollida de les persones migrants i el manteniment d'un ordre públic normatiu amb una base moral fonamentada en la defensa de la dignitat humana i dels drets humans. La migració no pot portar a la confusió ni a l'anomia ni a la subversió de l'ordre valoratiu-normatiu fonamentat en els drets humans».

La secretària general de Càritas Canàries analitza que «perdem la perspectiva de separar: l'origen, la

Càritas Canàries dedica part de la seva acció solidària als migrants.

situació administrativa i les condicions de vida, de l'essència de ser humà, de l'oportunitat de construir una altra societat amb les persones migrants des de les seves capacitats i fortaleces, amb l'obertura a persones amb les quals conviure i compartir, i amb les quals construir una nova societat intercultural de nous reptes més humana i solidària».

Una altra política migratòria

Segons Josep Buades, calen polítiques migratòries «valentes, realistes, complexes. Són més fàcils les polítiques populistes que suprimeixen un dels pols en tensió: criminalitzant la població migrant o presentant-la en termes ingènua-ment idealitzats. Les polítiques han de buscar un cert equilibri, sempre inestable. La immigració compensa l'escassa natalitat a la vegada que modifica el paisatge cultural. Els nous contingents de persones treballadores, més que augmentar l'atur, reactiven sectors que han quedat sense mà d'obra. Manca una política més liberal de concessió de visats de residència i feina, fins i tot per a un període relativament limitat en el qual buscar feina».

Per a M. Dolores López, «cal fomentar el treball en origen. Col·laborar amb projectes de formació que ajudin al desenvolupament i, com a mínim, deixar d'espolar-los

els recursos naturals com s'està fent, sense el mínim respecte i amb l'únic objectiu de treure'n grans beneficis per als qui van a obtenir-los. Hauríem de substituir el rebuig i la por per conèixer i reconèixer l'altre en la seva identitat, realitat familiar i cultural. Acollir l'altre i permetre que es produeixi aquell intercanvi que és l'hospitalitat: donar i rebre».

La secretària general de Càritas Canàries demana «una política espanyola i europea que abordi les causes de la immigració en origen, apostant principalment per accions de cooperació al desenvolupament com una prioritat bàsica, entenent que la immigració es torni voluntària i no forçosa davant la pobresa, les persecucions i els conflictes bèl·lics. Una política migratòria que respecti els processos migratòria des d'una acollida humanitària adient i en condicions dignes on es posi les persones al centre de la intervenció».

L'impacte del Covid-19

Si la situació dels migrants ja és, per ella mateixa, delicada, l'impacte del Covid ha fet més grans els problemes. Caya Suárez constata que «les persones migrants que arriben a Canàries venen per la pèrdua de les xarxes de suport en contextos d'extrema pobresa o per la inseguretat de les seves vides en situacions de conflicte bèl·lic. A les

Missatge episcopal

Amb motiu de la Jornada Mundial dels Pobres, el 15 de novembre passat, els dos bisbes de les diòcesis de l'arxipèlag canari, José Mazuelos i Bernardo Álvarez, publiquen la carta pastoral *Escoltar el ressò de Lampedusa a les Illes Canàries*. Segons la responsable del Secretariat de Pastoral de Migracions de Canàries, M. Dolores Pérez, es tracta «d'una cosa molt positiva i inusual aquest pronunciament dels bisbes de les dues diòcesis conjuntament. Ha estat una crida important a la conversió, a canviar la mirada i el cor».

En termes semblants s'expressa la secretària general de Càritas Canàries, Caya Suárez: «La carta pastoral ha arribat com una brisa fresca de claredat i confiança en l'horitzó cap al qual ens hem d'encaminar i referma la denúncia pública davant la vulneració de drets humans i establir on hem de centrar la mirada i els esforços com a ciutadans i com a cristians davant la realitat migratòria.»

M. DOLORES LÓPEZ
«Hauríem de substituir el rebuig i la por per conèixer i reconèixer l'altre en la seva identitat, realitat familiar i cultural»

© Kristóf Hölbenyi

Canàries l'atenció a persones migrants s'ha vist deteriorada, encara més, davant la necessitat de compliment de les mesures sanitàries que ens exigeix aquesta pandèmia per a la qual no estàvem preparats».

Les persones migrants, explica M. Dolores López, «es troben amb el fet que en origen les seves economies, ja precàries, estan col·lapsades i no en tenen per menjar ni tenen tampoc mitjans sanitaris per afrontar la pandèmia. Les fronteres tancades i les mesures de seguretat de tot tipus s'han agreujat. També l'economia dels llocs de destinació està patint una crisi i se'ls veu com a competidors que pretenen prendre'ls el que escasseja».

La pandèmia està tenint una incidència especial allà on les persones no tenen llibertat de moviments o la tenen restringida, com són els CIE, els CETI (Centres d'Estada Temporal d'Immigrants) o en instal·lacions semblants, ens recorda Josep Buades: «Espanya va ser un exemple de bona pràctica a tot Europa quan el Ministeri de l'Interior va buidar els CIE entre finals de març i començament de maig. Ho va fer per raons jurídiques. En canvi, aquest mateix ministeri ha reactivat els CIE per raons polítiques malgrat un risc de contagi que s'ha produït al CIE de Barcelona o ha refusat traslladar els migrants des de Ceuta, Melilla o Canàries a la Península, i ha saturat els espais d'estada i ha provocat contagis».

L'associació Claver disposa d'un taller de patronatge, on es formen i realitzen els seus dissenys persones com la Clotilde, amb teles importades de Burkina Faso.

CAYA SUÁREZ
 «Les persones migrants venen per la pèrdua de les xarxes de suport en contextos d'extrema pobresa o per la inseguretat de les seves vides en situacions de conflicte bèl·lic»

El papa Francesc ens convida a dur a terme quatre accions en relació amb els migrants i refugiats: acollir, protegir, promoure i integrar. Per al director de l'associació Claver, «la tradició eclesial d'acollir el foraster, l'estranger, l'immigrant, que té arrels bíbliques i que és manament del Senyor, és molt clara i constant: ho veiem en el magisteri pontifici de darrer segle. La sensibilitat i el grau de compromís personal del papa Francesc afegeix intensitat a una línia constant».

Aquesta situació que porta al límit els migrants, disposats a jugar-se la vida en una pastera, ens ha d'ensenyar, desitja M. Dolores López, «a veure en l'altre un ésser humà com nosaltres, que pateix, i el seu dolor hauria de ser el nostre. Aprendre a acollir, conèixer i compartir, a fer-nos càrrec els uns dels altres; aprendre a construir una societat més humana i més justa; aprendre a respectar i valorar l'altre; denunciar el que passa en origen».

Des de Càritas Canàries, la prioritat és «ser testimoni de compromís creient amb les realitats de pobresa i exclusió», ens diu la seva secretària general, «ser en aquells contextos al costat de les persones que es queden fora del sistema de protecció, els últims, descartats i oblidats de la nostra societat i sentir el missatge de Déu en el nostre quefer quotidià sense oblidar anar a les fonts de la nostra fe a través de la trobada, la pregària i l'eucaristia».

SABER ESCOLTAR

Moisès

A la ciutat de Roma, al temple de Sant Pere in Vincoli, hi ha la famosa estàtua del Moisès de Miquel Àngel. És una figura impressionant que remet al gran alliberador i legislador d'Israel.

Quan tens la sort de poder estar davant d'aquesta figura de Miquel Àngel, quedes realment impressionat. El profeta Moisès, en tornar de la seva estada de quaranta dies a la muntanya del Sinaí, portant les Taules de la Llei, per ensenyar-les als israelites, contempla horroritzat com aquests han abandonat el culte a Jahvè i adoren falsos deus. Si llegim el llibre de l'Èxode, veurem la vida de Moisès i com aquest allibera el seu poble de l'esclavatge, tot conduint-lo vers la Terra promesa, que ell no veurà.

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Quan tornem d'un bon tiberi comentem els aliments del festí. Si només ha estat això, li ha faltat un just honor.

La flor és l'obsequi inesperat. El menjar es digereix, però l'obsequi es conserva a la memòria.

Em vaig referir a l'absència de tecnologia espiritual en Jesús, però faig una excepció, els àpats. La seva presència no va deixar indiferent, cap evangeli es refereix al menú, però sí als regals.

L'elegància espiritual és l'obsequi espontani i innecessari. Que cadascú s'examinei ell mateix en el mirall de la seva consciència.

És més fàcil triar un regal per a una dona que per a un home. Curiosament, les que més apareixen a l'evangeli com a protagonistes atorgants són dones.

El gegantí personatge bíblic fou capaç, seguint els manaments de Déu, de prendre posicions fortes per complir la seva missió. Va ser el gran llibertador d'Israel i el legislador del poble. El cristianisme sempre l'ha enaltit i ha vist en ell la figura de Nostre Senyor Jesucrist. Moisès parlava en nom de Déu i Jesús era Déu encarnat. Moisès parlava a Déu com un amic parla amb un altre. El contacte amb Déu només era una llumeta de la llum resplendent del Senyor de la història.

Les paraules i els fets del conductor dels hebreus revelen la seva fortalesa i la seva capacitat de líder, pel voler de Déu. Que en són, d'impressionants, els fets del cabdill dels hebreus! Esdeveniments i paraules que reflectien la voluntat de

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

l'Omnipotent. L'artista, en aquesta imatge, suggereix el moviment en potència. Porta les Taules de la Llei sota el braç. Els seus músculs estan en tensió. Capta l'instant en què Moisès gira el cap i es vol aixecar, ple de fúria davant la infidelitat del seu poble. El seu rostre es contrau amb un gest ferreny. Però Miquel Àngel fa que aquest colós no resulti pesat sinó grandios. S'arribà a dir que només li faltava parlar.

Moisès és, per als cristians, un home totalment fidel al Senyor i el testimoni de la transformació i de la força de la pregària.

Moisès és, per als cristians, un home totalment fidel al Senyor

A PROPÒSIT DE...

Banquet i elegància

(La tradició occidental n'ha unit tres en un sol personatge.)

El nostre pot ser la dona anònima que, durant el banquet ofert per un fariseu, amb les seves llàgrimes humiteja els peus del Senyor i, amb els cabells, els els eixuga. I, a més, gentilmente, afegeix perfum a aquest gest (Lc 7,37).

Mc 14,13 explica un fet, a casa de Simó el leprós, semblant al que explica Jn 12,1. En tots dos, el regal és el car perfum de nard pur. Aquest detall no és gens intranscendent, perquè l'autèntic procedia de l'Himàlaia, però les imitacions no, i per això la seva qualitat era inferior. El recipient era de molta categoria.

Jesús compartia amb qui el convidava a casa i contagiava la seva doctrina

Que totes tres protagonistes coincideixin amb la germana de Llätzer i amb aquella que va acompanyar el Senyor i també en l'agonia i mort, de manera que fos l'apòstol dels apòstols, és una tradició que guarda la Provença amb gran devoció a la Sainte-Baume, al sud de França.

Jesús no programava res. Meditava la missió rebuda del Padre, que l'entusiasmava. Compartia amb qui el convidava a casa i contagiava la seva doctrina d'acord amb el seu cor. Convidades o no, les dones agraciades complementaven la grandesa de la trobada.

N'hem d'aprendre i oblidar les reunions improductives que entrenen els que treballen en organitzacions organitzades d'organisme, malgrat que puguin ser reconegudes per les més altes esferes eclesiàstiques.

Vida eclesial

Aquesta setmana participem en la trobada Economia de Francesc, entrevistem el filòsof i teòleg Francesc Torralba i celebrem els 25 anys del programa «La veu de Càritas» de Ràdio Estel

Missatge del Papa als participants en la trobada «Economia de Francesc»

Samaritans d'un futur solidari

La trobada internacional «Economia de Francesc», que va aplegar joves economistes i emprenedors de 115 països d'arreu del món que van participar en línia en conferències i debats, va culminar amb un videomissatge del papa Francesc en el qual va animar els participants a «ser bons samaritans d'un futur solidari». El Papa va expressar als joves la seva satisfacció perquè «sou capaços de veure, analitzar i experimentar que no podem continuar així».

El Pontífex els va comentar que no són un «soroll» superficial i transitori que es pot adormir i narcotitzar amb el temps. Són cridats a deixar un impacte concret a les ciutats i universitats, a la feina i als sindicats, a les empreses i moviments, a les oficines públiques i privades amb intel·ligència, compromís i convicció, per arribar al nucli i al cor on s'elaboren i decideixen els temes i paradigmes.

La gravetat de la situació actual exigeix una presa de consciència responsable de tots els actors socials, «de tots nosaltres, entre els quals vosaltres teniu un paper primordial: les conseqüències de les nostres accions i decisions us afectaran personalment (...). O hi esteu involucrats o la història us passarà per sobre», va reflexionar el Pontífex.

Francesc va assenyalar que molts joves «tindran l'oportunitat d'actuar i influir en les decisions macroeconòmiques, on el destí de moltes nacions està en joc». També va destacar la urgència d'un model de solidaritat internacional que reconegui i respecti la interdependència entre les nacions i afavoreixi mecanismes de control capaços d'evitar qualsevol tipus de submissió, així com vetllar per la promoció dels països més desfavorits i en desenvolupament.

El Bisbe de Roma va aconsellar: «Heu d'embrutar-vos les mans. Des-

prés de la crisi sanitària que estem travessant, la pitjor reacció seria caure encara més en un consumisme febril i en noves formes d'autoprotecció egoïsta. (...) Conreem el que és bo, aprofitem l'oportunitat i posem-nos al servei del bé comú.»

El Papa va animar els joves a no tenir por d'involucrar-se i tocar les ànimes de les ciutats amb la mirada de Jesús: «Ens necessitem els uns als altres per donar vida a aquesta cultura econòmica, capaç de fer germinar somnis, suscitar profecies i visions, fer florir esperances, estimular la confiança, embenar ferides, teixir relacions, per ressuscitar una alba d'esperança, per aprendre els uns dels altres, per crear una imatge positiva que il·lumini les ments, escalfi els cors, torni la força a les mans i inspiiri als joves la visió d'un futur ple de l'alegria de l'Evangelí.»

Tot esforç per administrar, tenir cura i millorar la nostra casa comuna, requereix canviar «els estils de vida, els models de producció i consum, les estructures consolidades de poder que avui regeixen la societat». Per això calen grups de lideratge comunitari i institucional que puguin assumir els problemes sense ser-ne presoners i les seves pròpies insatisfaccions, i desafia la submissió a certes lògiques que aca-

Videomissatge del Papa per als joves participants en la trobada.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Austeritat

Davant del consumisme desenfrenat, el papa Francesc recomana l'austeritat.

Ens han fet creure que valem tant com allò que som capaços de produir i que, com més posseïm, més respectables som. Això anul·la el veritable valor de la persona.

Volem tenir el que els altres tenen, i després de posseir-ho encara no estem prou contents. Posem per exemple: un mòbil. N'hem comprat un. Als cap d'un parell d'anys en volem un altre de més modern i eficaç; els aparells envelleixen ràpidament. Un bon ordinador és superat de seguida per un altre en rapidesa, en capacitat, en detalls moderns, en més programes. Així s'acumulen coses i es llencen les que estan superades.

Si no vigilem, el consumisme se'ns emporta, ens engoleix, n'esdevenim esclaus. Esdevé com una malaltia, difícil de curar, que manifesta els seus símptomes en un consumir per consumir i en l'acumulació de coses, moltes d'elles inútils i, en tot cas, innecessàries.

El pitjor és que per molt que comprem i adquirim, no per això som més feliços. Ans al contrari: ens queda una mena de fam compulsiva i una insatisfacció que ens fa sofrir, com una golafreria espiritual. El Papa ens diu que ens hem d'educar, reeducar en l'austeritat i que en aquesta virtut hi trobarem l'equilibri interior. El principi és: «Contra el consumisme, austeritat.»

JOSEP M. MASSANA

benjustificant i paralitzant tota acció davant la injustícia.

«No ens podem permetre continuar posposant determinats assumptes. Aquesta tasca enorme i imperativa requereix un compromís generós en l'esfera cultural, en la formació acadèmica i en la investigació científica, sense perdre's en modes intel·lectuals o postures ideològiques que són illes, que ens aïllen de la vida i el patiment concret del poble.» Amb aquestes paraules el Papa va dir als joves que ha arribat el moment d'atrevir-se a córrer el risc d'afavorir i estimular models de desenvolupament, progrés i sostenibilitat en els quals «les persones, i especialment els exclosos, deixin de ser una presència merament nominal, tècnica o funcional per esdevenir protagonistes de les seves vides com de tot el teixit social».

Finalment, va dir que necessitem que la política i l'economia, en diàleg, es posin decididament al servei de la vida: «Sense aquesta centralitat i aquesta orientació continuarem sent presoners d'una circularitat alienant que només perpetuarà les dinàmiques de degradació, exclusió, violència i polarització.»

PAPA FRANCESC
«Les conseqüències de les nostres accions i decisions us afectaran personalment. O hi esteu involucrats o la història us passarà per sobre»

Economistes i emprenedors s'han reunit, cridats pel Papa, per començar a construir una economia més justa, inclusiva i sostenible

«Economia de Francesc» convoca joves amb voluntat de canviar l'economia

El mes de maig de 2019 el papa Francesc va enviar una carta des de la Santa Seu convocant joves economistes, emprenedors i *change-makers* d'arreu del món a participar en una trobada internacional titulada *Economy of Francesco* (EoF). La trobada havia de tenir lloc a Assís el març del 2020, però l'esclat de la pandèmia va obligar a posposar-la per al mes de novembre. Fa pocs mesos, donada la situació sanitària, l'organització de l'esdeveniment va decidir tirar igualment endavant amb la trobada però telemàticament.

Els 2.000 joves seleccionats hem compartit durant tres dies diverses ponències i grups de treball en format webinari (seminaris en línia), que s'han compaginat amb moments de pregària, reflexió i contemplació, amb la participació

d'un gran nombre d'artistes, a més de diverses retransmissions sobre la vida de sant Francesc d'Assís. S'ha volgut, per tant, que EoF fos des de l'inici un moviment proactiu però que neixi de la reflexió i el discerniment.

Dijous 19 vam viure l'obertura de l'esdeveniment amb gran emoció, en directe des de la basílica de Sant Francesc d'Assís. Va anar a càrrec del grup de música Nyado i dels presentadors de l'esdeveniment, tres joves de diferents nacionalitats un dels quals era musulmà, un bonic detall que feia evident el caràcter obert d'EoF. A continuació, vam comptar amb la benvinguda del bisbe d'Assís, Mons. Domenico Sorrentino; el cardenal Peter Turkson; l'alcaldesa d'Assís, Stefania Proietti, i l'economista Stefano Zamagni. Tots ells van transmetre'ns la urgència i l'encàrrec de canviar l'economia actual. Tot seguit, vam organitzar-nos en diferents webinaris de treball on vam poder comptar amb Jeffrey Sachs o la Premi Nobel de la Pau Susi Snyder. El dia va acabar amb la representació d'una obra teatral.

Durant la segona jornada, vam participar en webinaris interactius amb experts com Consuelo Corradi, R. Petrini i Wilson Groh, a més de comptar amb Muhammad Yunus, Premi Nobel de la Pau, en la sessió

IVE 55:57 The ECONOMY of FRANCESCO INTERNATIONAL ONLINE EVENT November 19-21, 2020

plenària. També es va desenvolupar un taller anomenat *Una nova educació per a una nova Economia* on ens vam organitzar en grups reduïts dirigits per economistes de renom. En el meu cas [Maria], vaig poder participar en un grup on, moderats pel professor Luca Crivelli, vam tractar el tema de la desigualtat i com s'ha anat creant certa polarització política i social derivada de fracassos econòmics i governamentals.

«Hubs», iniciatives dels territoris

Si bé és veritat que la vocació d'EoF és clarament internacional, no es va voler deixar de banda la realitat territorial de cada país o regió. Així, durant l'esdeveniment es van organitzar dues iniciatives per donar visibilitat als territoris i teixir complicitats a nivell local. La primera iniciativa van ser els anomenats *Hubs*, punts físics on els participants es podien reunir i seguir junts l'esdeveniment a més d'organitzar sessions o ponències paral·leles. En el cas del Hub de Catalunya, el qual havia d'estar situat a Castell d'Aro, no va ser possible realitzar-lo donades les restriccions de mobilitat. No obstant això, a nivell espanyol es va organitzar un Hub a Madrid on tots els participants de l'Estat ens vam poder connectar

Els artistes també han pres part en aquest esdeveniment. La propera trobada, que es preveu presencial, serà a Assís la tardor del 2021.

en línia i seguir les diferents activitats, i vam comptar amb exemples d'empresa social com La Fageda o Auara. La segona iniciativa va ser l'anomenada Marató, que va consistir en connexions ininterrompudes des de les sis de la tarda del divendres fins a dos quarts de dues del dissabte amb la col·laboració de 18 països diferents.

L'última jornada, el dissabte 21, van tenir lloc conferències destacades com les de Kate Raworth i John

Perkins sota el títol *Tots som països en vies de desenvolupament*. A més d'una sessió interactiva amb diferents grups dels dotze en què s'ha dividit EoF on vaig poder participar [Maria].

També va ser el moment dels participants més joves, menors de 18 anys, que van transmetre la seva voluntat per treballar entre tots per construir un futur millor. L'última part del dia va ser l'esperat moment on vam poder escoltar el missatge que ens va dirigir el papa Francesc i, tot seguit, diversos joves vam llegir en la nostra pròpia llengua els 12 punts de la declaració final i de compromís que hem elaborat tots els participants i que es poden consultar a francescoeconomy.org.

En conclusió, els tres dies van ser una mostra evident que tots els qui participem d'aquest projecte estem connectats i moguts per la voluntat de canviar el funcionament de l'economia actual, per construir una «economia diferent, la que fa viure i no mata, inclou i no exclou, humanitza i no deshumanitza, pren cura d'allò creat i no ho depreda», com ens demanava el papa Francesc. Podem dir que EoF 2020 ha estat, més que l'arribada a un punt determinat, el punt de partida d'un moviment. L'esperada trobada presencial està prevista per al novembre vinent de 2021 a Assís.

 Barcelona
Francesc Torralba, filòsof i teòleg

«Les tradicions espirituals i religioses han de construir una gramàtica de l'esperança»

CARMÉ MUNTÉ MARGALEF

En aquest temps de pandèmia, juntament amb la gran pregunta científica de l'eficàcia de la vacuna per vèncer el virus del Covid-19, també n'ergeix una altra: la gran pregunta sobre la nostra condició finita. És aquí on cerquem la paraula del filòsof i teòleg, en aquest cas de Francesc Torralba, professor de la Fundació Blanquerna - Universitat Ramon Llull, que acaba de presentar el llibre *Paraules de consol. En la mort d'un ésser estimat* (Angle editorial).

Totes les crisis són oportunitats de canvi, aquesta també?

Aquesta és una crisi global i total; global en la mesura que afecta tot el planeta i total perquè és un encadenament de moltes crisis: sanitària, econòmica, social i emocional. Els experts alerten de l'augment del malestar emocional i mental i, per tant, de casos d'ansietat i d'angoixa. L'ideal seria que aquesta crisi propiciés un canvi de valors i d'actituds; que fóssim capaços de descobrir i potenciar valors com la cura, la humilitat, la solidaritat intrafamiliar, intraveïnal, entre pobles i cultures. Però no podem ser ingenus. També el 2008 pensàvem que el món canviaria. Arabé, aquesta crisi és més profunda, perquè la del 2008 va ser econòmica i social, però aquesta és sanitària, amb moltes víctimes mortals arreu del món.

Com s'imagina l'endemà de la pandèmia?

Vivim un temps de gran incertesa, en què hem d'evitar fer pronòstics i veredictes segurs. Més aviat podem fer conjectures i hipòtesis del que pot passar en un escenari post-Covid-19. Què pot passar? Primer, que per a aquells que han

viscut amb més força aquesta crisi, perquè han perdut un ésser estimat o han hagut de tancar el seu negoci, hi haurà un abans i un després. En aquestes persones, la crisi haurà deixat un sediment, una ferida, i pot fer que hi hagi un canvi de valors i de prioritats, un canvi acciògic.

«La crisi que vivim és una cura d'humilitat brutal i un toc letal al cientisme i al tecnocentrisme»

Francesc Torralba és professor de la Fundació Blanquerna - Universitat Ramon Llull.

«Ens hem d'entrenar molt en l'art de consolar, tant pel que fa a les paraules com als gestos»

Arabé, per als qui només han seguit la crisi per televisió, o senzillament han vist restringides les seves llibertats durant un període, amb les molèsties que això comporta, pot ser que no tingui conseqüències. Per això no podem dir de manera homògena què passarà.

Les crisis són una cura d'humilitat?

Les crisis són una cura d'humilitat extraordinària. T'adones que no tens sota control la realitat, que no ets el senyor i l'amo de la història, que passen coses que no havies previst. En aquest sentit, la crisi que estem vivint ens ha fet ser molt humils: hem hagut de desfer plans estratègics, refer les nostres agendes, suspendre actes polítics, esportius, acadèmics... com a conseqüència d'un virus tan petit però tan intel·ligent que encara no sabem com combatre. La humilitat és la virtut del reconeixement dels límits. Sant Agustí deia que era la mare de les virtuts. Per tant, la crisi és la gran oportunitat per descobrir virtuts com la humilitat i, per tant, aquest no saber, que és el que t'obre als altres. Quan un és arrogant, cregut o vanitós, es creu que ho té tot sota control i ho sap tot. En canvi, quan veu que no és així, és quan truca a la porta de l'altre. En aquest sentit, la humilitat suscita també la solidaritat.

La ideologia cientista i tecnocèntrica en sortirà enfortida o bé afeblida, d'aquesta crisi?

Aquesta idea que la ciència ens redimirà de tots els mals o que la tècnica té un poder omnipotent, gairebé diví, i que resoldrà els nostres mals i les nostres ferides de l'ànima, és completament insostenible en aquest context de pandèmia. Tot i els esforços titànics en el camp de la ciència, la tecnologia i la farmacologia, l'evidència fàctica és que ens morim, se'ns mor la gent a les mans. Ens morim més tard, vivim més anys, no ens morim del mateix que al segle XIII, però morim. Per tant, la ciència no ha extirpat la finitud, la nostra condició vulnerable. Això no vol dir que la ciència no sigui valuosíssima, perquè una cosa és la ciència i l'altra el cientisme, una cosa és la tècnica i l'altra el tecnocentrisme. De fet, els científics i els tecnòlegs més eminents que conec són molt humils. La situació que estem vivint posa de manifest els nostres límits

com a éssers humans, les nostres fronteres; unes fronteres que sempre volem transgredir, i aquesta és la història de la ciència, i gràcies a això hem anat conquerint vacunes, teràpies que han resolt mals. Però la impressió és que quan tapem un forat en surt un altre, perquè aquesta és la condició finita. La crisi que vivim és una cura d'humilitat brutal i un toc letal al cientisme i al tecnocentrisme.

Quina ha de ser l'aportació de les grans tradicions religioses, i del cristianisme en particular, en un context de pandèmia?

Les tradicions espirituals i religioses tenen un gran sediment de narracions, de valors, d'aportacions a fer; i les estan fent, a dos nivells. En primer lloc, la resposta social, estic pensant en la imatge del bon samarità. Són moltes les entitats vinculades a l'Església catòlica que estan responant a les necessitats de les persones. Hi ha un altre nivell, que és el nivell de la paraula, del discurs, com aquestes tradicions espirituals poden ser bàlsam per a ànimes trencades. És a dir, de la mateixa manera que hi ha hagut una resposta social, hi hauria d'haver una resposta en l'acompanyament de les persones que estan experimentant desconsol, desprotecció, malestar. Les tradicions espirituals, i particularment el cristianisme, tenen una gran riquesa de narracions (des dels salms, passant pel Nou Testament, fins al llibre de Job) per acompanyar les persones a viure aquest trànsit, aquest desert. I encara un altre element bàsic: les tradicions espirituals i religioses han de construir una gramàtica de l'esperança. En un context de desencís, de moral de derrota, de capficament, d'un munt de persones que dibuixen distopies, cal articular una gramàtica de l'esperança, no entesa com a ingenuïtat, ni tampoc com a optimisme frívol, sinó com l'esperança que justament necessitem quan tot cau a trossos. Cal donar esperança a la gent, no en les nostres forces, que són limitades, sinó que l'esperança teològica es fonamenta en el fet que per a Déu tot és possible.

En el seu darrer llibre parla de la mort, molt present durant la pandèmia però alhora molt amagada.

El que ha passat amb la mort durant la pandèmia fa pensar molt. La mort és el gran tabú a Occident,

l'amaguem, l'ocultem, no en parlem, la posem en tanatoris que semblen aeroports, ha desaparegut de la vida dels vius; més a les ciutats que als pobles petits, on encara hi ha el tocar a morts, la comitiva, el dol, el taüt, l'acompanyament simbòlic i ritual, l'enterrament. Tothom sap que ha mort una determinada persona, que és evocada i recordada. A les ciutats, bàsicament, conjuguem dos verbs: produir i consumir. Produïm de dilluns a divendres i consumim de dissabte a diumenge. La mort l'hem foragitat, desplaçat, fins i tot ens incomoda quan l'hem d'afrontar en primera persona o ens pregunten com volem morir. En canvi, en la pandèmia, la mort ha ocupat un gran protagonisme. Ha estat present, però sota un tel invisible. Hem vist xifres, professionals de la salut desesperats, però ha estat present sobretot per a aquells que han viscut la mort d'un ésser estimat, per a la resta són números, no en tenim la narració emocional. Ha mort un subjecte anònim. El problema és quan la mort toca de prop, llavors necessitem consol.

Sabem demanar i oferir consol?
No estem entrenats a dema-

nar-ne ni tampoc a donar-ne. Hi ha persones que abans de demanar consol s'arrossegueu; hi ha persones que volen donar-lo però no saben com. Pronunciem una frase feta, tipus «T'acompanyo en el sentiment», enviem un correu electrònic de condol... Quin nivell de deshumanització és aquest de transmetre el condol a través d'un correu electrònic! Ens falten paraules, gestos, celebracions, cants, cosa

que tampoc no hem pogut viure en aquest període de pandèmia. Hem d'entrenar-nos molt en l'art de consolar, tant pel que fa a les paraules com als gestos: la llàgrima, l'abraçada, el petó, el silenci. Hi ha una sèrie de jocs de llenguatge que són imprescindibles en l'art de consolar.

S'hauria d'haver mostrat més als mitjans de comunicació la cruesa de la malaltia del coronavirus i la mort?

El que hauria ajudat a prendre més sensibilitat és una narració del que ha passat d'una vida concreta. Les xifres, l'anonimització, no genera sensibilitat, t'hi acabes acostumat. Ara bé, l'exhibició de cadàvers és pornogràfica i vulnera el dret a la intimitat, com també ho és la campanya de sensibilització d'algunes ONG que fan servir nens desnudats en un camp de refugiats. Entre la xifra freda i anònima i la imatge pornogràfica, hauria estat interessant un documental explicant casos concrets de persones i famílies que han patit en primera persona el coronavirus. Aleshores pensem que ens podria tocar a nosaltres, hi ha més capacitat d'empatitzar, de ser més responsables, curosos i atents als grups vulnerables per evitar contagis.

Catalunya Cristiana, un mes gratis

Ara, si encara no estàs subscrit a *Catalunya Cristiana*, et regalem un mes perquè la rebis, te n'enamoris i t'acabis de convèncer.

Tant si ets una parròquia, una entitat o un particular, truca'ns al **934 092 770** o envia'ns un mail a unmesgratis@catalunyacristiana.cat i et regalem un mes de subscripció. La rebràs setmanalment i de manera gratuïta.

 Barcelona

Ignasi Miranda amb Montserrat Creus i Luis Miguel Luna.

El programa s'emet el dilluns de 20 a 21 h per Ràdio Estel

«La veu de Càritas», cinc anys difonent l'ajuda als necessitats

IGNASI MIRANDA
Barcelona

El programa *La veu de Càritas* de Ràdio Estel arriba el 7 de desembre al cinquè aniversari. Aquest espai, que s'emet els dilluns de 20 a 21 hores, és el fruit d'un vell projecte sorgit de la col·laboració entre Càritas Catalunya i la nostra cadena. Amb la primera edició, es feia realitat un somni que arrodonia la tradicional bona col·laboració i feia més presents les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya entre la societat. Ràdio Estel havia fet, uns mesos abans de l'inici, una proposta en ferm a Càritas Catalunya, presidida aleshores per Carme Borbonès. «Sortíem d'un llarg període de crisi econòmica i havíem constatat la necessitat d'ampliar la informació més enllà dels espais propis de les comunitats parroquials», explica l'expresidenta. Destaca, dels inicis, «la il·lusió combinada en algun moment amb l'angoixa perquè es volia garantir la continuïtat» del projecte. Finalment, «l'actualitat, el reflex

d'un treball conjunt de les Càritas diocesanes catalanes i la força del missatge» són, segons Carme Borbonès, els grans actius d'aquesta gran eina de comunicació.

Francesc Roig, president de Càritas Catalunya des de finals del 2016, ha viscut bona part de l'encara curta història de l'aventura radiofònica. Des d'aquesta condició, assegura que va tenir «clar des d'un inici que calia potenciar iniciatives com aquesta, en la línia de la continuïtat creixent però no només pel que fa a continguts, sinó també en el format participatiu de les deu Càritas diocesanes». Com a balanç, Roig comenta que, en les aproximadament 200 edicions emeses, «s'ha volgut donar veu a més d'un centenar llarg de testimonis d'arreu de Catalunya». I de cara al futur, el president ha destacat que *La veu de Càritas* «vol seguir donant veu als més necessitats, reflectir la problemàtica real de la crisi, denunciar (si cal) l'excessiva lentitud administrativa dels organismes públics i sobretot mostrar a la societat que

Càritas continua al costat dels qui més ho necessiten».

El cap de Comunicació i adjunt a la Presidència de Càritas Catalunya, Luis Miguel Luna, qualifica de molt positiva l'experiència després de cinc anys d'emissions. «Hem consolidat plenament el programa, però ens hem de plantejar noves fites, perquè volem que sigui dinàmic», subratlla. I Montserrat Creus, vinculada a l'espai radiofònic des del principi, el defineix com «un bon altaveu per donar a conèixer l'acció social i caritativa de l'Església, per fer visible la realitat dels qui pateixen i per oferir un missatge d'esperança». Montserrat Creus, coordinadora, i Luis Miguel Luna, responsable de Comunicació de Càritas Catalunya, formen l'equip del programa amb qui escriu aquesta informació, que presenta l'espai cada setmana. Una reflexió breu, un tema d'aprofundiment sobre acció caritativa, les notícies, el testimoni i una agenda de previsions formen l'estructura habitual de *La veu de Càritas*.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

dimarts 8 de desembre, programació especial amb motiu de la festivitat de la Immaculada Concepció

7.30 h - Laudes des de la basílica de Sta. Maria de Montserrat

8.00 h - Marina Rossell canta a la Mare de Déu

8.30 h - Fórmula Estel

10.30 h - La Taula de l'Evangelí

11.00 h - Missa des de la basílica de Santa Maria de Montserrat

12.30 h - Fórmula Estel

18.00 h - Maria Lafitte canta a la Mare de Déu

18.45 h - Vespres des de la basílica de Sta. Maria de Montserrat

19.15 h - Missa des de la Catedral de Barcelona

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

SIGNES D'AVUI

La llei Celaá

La llei Wert (LOMCE) i la llei Celaá (LOMLOE), malgrat les seves diferències, tenen grans semblances. La més gran de totes, crònica en aquesta etapa democràtica que amb aquesta ja són vuit lleis generals d'educació, és la incapacitat d'acordar una llei d'Estat, fruit de grans consensos. Quan l'oposició arribi al govern ha promès derogar-la, com va passar amb la llei Wert. Situació evitable i penosa. El sectarisme partidista, d'un color i de l'altre, impedeix un acord conjunt, que tant beneficiaria l'educació. Cada ministre/a és un nou Sísif, que vol fer arribar la seva llei al cim. Quan sembla que ho ha aconseguit, després d'anys d'esforç, la pedra torna a rodolar i cal tornar a començar.

La immersió lingüística ha estat un cavall de batalla que s'ha utilitzat

per encendre els ànims i obviar els temes de fons. Fernando Ónega va fer un diagnòstic clarivident: «Grande seria recordar que la qualificació del castellà com a vehicular no estava en cap norma fins a la llei Wert i no per això es va desintegrar Espanya ni es va eliminar l'idioma oficial de l'Estat.» No obstant això, i encara més en temps de Covid, el tema s'ha convertit en un castell de focs artificials que ha entretingut el públic i l'ha distret dels continguts importants.

La LOMLOE representa un nou intent de retallar la llibertat educa-

Aquesta llei conté una melodia de rèquiem per a l'educació concertada

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

tiva de les famílies, que no té perquè contraposar-se a una lluita per la igualtat d'oportunitats. Els centres concertats d'iniciativa social, oberts a tothom, han patit un dèficit crònic per haver-se incomplert per part del govern de torn el requisit de la gratuïtat als nivells obligatoris. Gratuïtat recollida a la Constitució que diuen que defensen els que aproven lleis que no la respecten. Incompliment que afecta greument les famílies que volen aquesta educació i que paguen els seus impostos. Hi ha massa indicis de voler convertir l'ensenyament concertat en residual gràcies a discriminacions constants. Aquesta llei conté una melodia de rèquiem per a l'educació concertada. Per a alguns partits a Catalunya, la immersió lingüística és una cortina de fum o un nou cavall de Troia.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Un dels moments més emocionants per a les associacions que ens dediquem als sense sostre és el del record de tots aquells que ens han deixat durant l'any.

La mort dels que acaben vivint al carrer té un afegit d'angoixa a la transcendència i la debilitat del moment: la solitud del que s'adorm sota les estrelles o sota el sostre d'un caixer automàtic, dels pocs que queden oberts. O potser només ha passat els últims instants i ja sense gairebé coneixement a l'hospital, on l'han traslladat en els últims moments.

Cada any, com dic, pels volts de Tots Sants i el dia dels difunts preparam una celebració a la plaça de Sant Jaume o davant de la catedral. Allà simulem amb cartró les tombes dels germans que volem recordar, perquè, normalment no han tingut

FINESTRA A LA VIDA

Dolor i consol d'una mare

ni un funeral, ni un nínxol on dipositar-hi les flors d'una mà amiga.

Aquest any, a causa de la pandèmia que ens ha portat a aquest eufemisme que anomenem «nova normalitat», no podíem organitzar un acte col·lectiu com els d'anys anteriors. I vam optar per recordar-los d'una manera que s'adaptés a les normes sanitàries actuals. Una de les dues places de la parròquia de Santa Anna i l'Hospital de campanya ens va semblar un lloc adient. Allà es va improvisar un cementiri amb els simulacres de les 70 làpides amb noms, cognoms i edat dels recordats. Al costat, unes sabates. Sabates, sovint desgastades, com a símbol de tantes passes fetes per la ciutat per «buscar-se la vida».

De 6 a 8 del vespre estava obert per a tothom qui es volgués acostar, passejar entre les làpides, pregar o

escoltar testimonis.

De cop i volta, una dona que va recorrent el cementiri improvisat, s'agenolla i cau desfeta de dolor davant d'unes sabates i una làpida amb el nom del seu fill. Era la imatge del dolor que els artistes han representat sempre en els quadres o escultures de *La pietat*. En el primer moment, llàgrimes de dolor i d'abandonament. Però, una estona després, les seves llàgrimes tenien un gust diferent: d'agraïment perquè ja no era ella sola la que recordava el nom del seu fill. Estava compartit per molta gent...

La imatge del dolor sempre ha estat representada per diferents artistes

La massacre dels indígenes de Guatemala a mans de l'exèrcit és disseccionada per l'advocada Sofía Duyos

Memòria d'un genocidi

Patrullers civils (paramilitars) en formació. «El més perillós és ser indígena i defensar la terra dels megaprojectes energètics», assegura l'advocada Sofia Duyos.

La memòria del tou dels seus dits conserva encara la textura ruda i l'olor de mort de l'original de l'informe *Operación Sofía*. Sofia Duyos, advocada especialitzada en Drets Humans i, en particular, en casos de genocidi, ha invertit dos anys a desentranyar la violència sistemàtica que l'Estat de Guatemala va dirigir a la població indígena durant la segona meitat del segle passat i que s'ha destil·lat en el llibre *Los papeles secretos del genocidio en Guatemala*, autoeditat gràcies a una campanya de micromecenatge.

La clau d'aquest treball és un document militar de més de 350 pàgines que es va filtrar de forma anònima: «Em vaig quedar gelada en veure que un document que prova l'extermini i jo portéssim el mateix nom (*Operación Sofía*). Vaig començar a llegir-lo i em vaig sentir desbordada i aclaparada: no entenia gairebé res, mai no havia vist un pla militar, paraules en clau, llocs desconeguts...» Restituto Valero, de la Unión Militar Democrática, va ajudar la Sofia a descobrir que s'amagava darrere d'aquest «pla ple de mort».

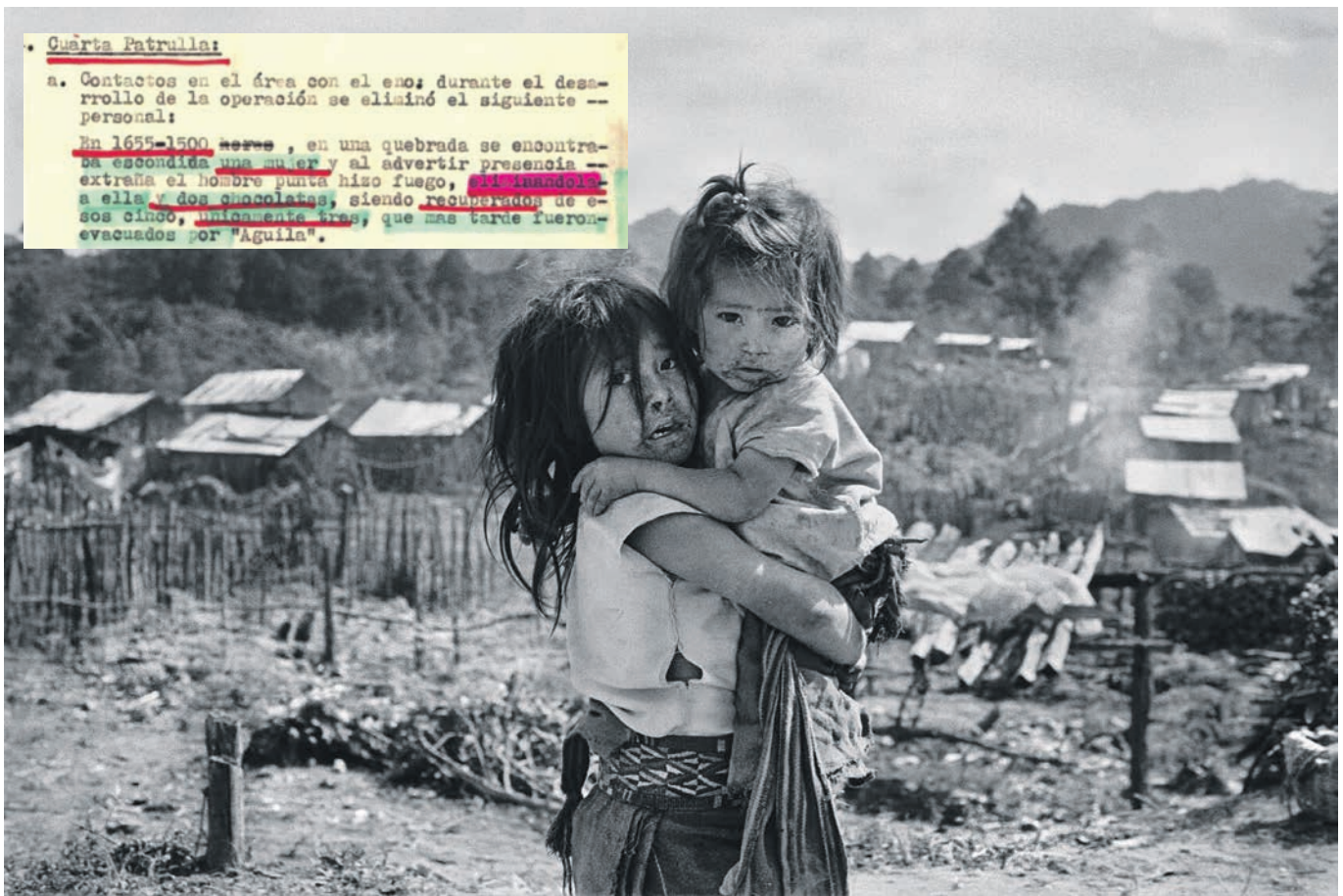
«L'exèrcit de Guatemala —continua Duyos— havia dissenyat un recorregut de mort per les aldees i destruïen els mètodes de vida de la gent: perdonaven la vida als que no

es movien i els traslladaven a "aldees-model", que no eren altra cosa que camps de concentració. Es tracta d'un genocidi *de llibre*. Els soldats ho fan perquè són ordres de l'Estat Major. A l'informe, al costat d'aquestes instruccions (a màquina) hi ha els informes de patrulla que fan els soldats (a mà): els *encuentros amb l'enemic*. Aquí es veu que no van trobar-hi ni un sol guerriller, tot era gent desarmada, moltes dones, nens, joves que carregaven queviures, en situació d'absoluta indefensió.»

La investigació de Sofia Duyos s'ha focalitzat en el poble maia ixil, una de les 22 ètnies al país centreamericà: «Es tracta d'un poble organitzat amb unes peculiaritats molt marcades, orgullós de la seva tradició, molt fort i amb capacitat de resistència (des de l'època de la colonització fins a la seva actual oposició a la imposició de megaprojectes hidroelèctrics i miners en el seu hàbitat), per això va ser un dels més atacats. A més, la seva estètica, amb vestits típics vermells, fa que siguin molt identificables i per això era fàcil perseguir-los i exterminar-los. L'exèrcit va acarnissar-se amb ells», anota l'advocada.

Duyos lamenta que hi ha una part dels ixils que estan desintegrats: «Prop d'un milió de paramilitars van

«L'exèrcit havia dissenyat un recorregut de mort per les aldees i destruïen els mètodes de vida de la gent»

• Quarta Patrulla:

a. Contactos en el área con el enemigo; durante el desarrollo de la operación se eliminó el siguiente personal:

En 1655-1500 horas, en una quebrada se encontraba escondida una mujer y al advertir presencia extraña el hombre punta hizo fuego, eliminándola a ella y dos chocolates, siendo recuperados de esos cinco, únicamente tres, que más tarde fueron evacuados por "Aguila".

Dues nenes a Nebaj.
L'extracte de l'informe «Operación Sofía» diu que van matar una dona i dos «chocolates» (així anomenen els nens pel seu color de la pell).

ser reclutats forçosament per part dels militars entre aquestes comunitats. Aquest mètode terrible i macabre obligava molts d'aquests joves, sense formació i dotant-los d'armes molt bàsiques, a delatar els seus germans i veïns i a dedicar-se a les tasques més brutes com a patrullers civils: cremaven cases i collites. Van col·laborar en la destrucció del seu poble i això ha generat profundes ferides, desconfiança i divisió.»

Odi racial arrelat

Malgrat que el 60% de la població guatemalena és indígena, Duyos constata que «l'odi racial està fortament arrelat a tota la societat» i aquest va ser un motor de les massacres. L'informe esmentat és prova d'això i del fet que, com en tants altres genocidis, es cosifica o es deshumanitza l'individu a eliminar: «Hi podem trobar una multitud de causes, els van expulsar per quedar-se amb les seves terres i seguir espoliant; els van matar perquè els menyspreaven i odiaven; i també perquè els temien.»

«I l'exèrcit tem, i així ho justifica en els seus documents —remarca Duyos—, que si els indis, que porten segles patint explotació i misèria, es fan ressò de les consignes de jus-

tícia social de la revolució i s'uneixen a la guerrilla, perdrien la guerra. Les massacres van ser un gran escarment perquè deixessin de revelar-se contra el sistema de dominació imperant i per desestructurar-los. L'odi, que té les seves arrels en la ignorància, l'egoisme i també en la por, va ser-ne la gasolina.»

Un punt d'inflexió en aquest relat d'injustícia va ser la condemna a 80 anys de presó el 2013 de l'expresident de país, el general Efraín Ríos Montt, per genocidi i crims contra els deures d'humanitat, però deu dies després la sentència va ser anul·lada il·legalment. Ríos Montt va morir l'abril de l'any 2018 mentre es repetia el judici contra ell. «El llibre el vaig escriure amb la frustració i la ràbia de l'anul·lació de la sentència, va ser un cop dur, baix. Es tractava d'una sentència històrica, justa i irreprotxable després de tants esforços, perills, intimidacions i amenaces sobre el Tribunal (format per dues dones i un indígena, tot el que l'exèrcit odia). Havíem calculat el poder de l'exèrcit, però no el de l'oligarquia. El llibre és un recull de la veritat i posa en valor aquesta sentència i és un suport al tribunal.»

Per a aquesta advocada madrilenya, «no pot haver-hi democràcia real si no s'accepta la veritat ni es jutja els

«L'odi racial està fortament arrelat a tota la societat guatemalena»

responsables. Les víctimes tenen dret a la veritat, la justícia, la reparació i a la no-repetició dels fets». I, en el context actual, alerta que no hi ha garanties que no es torni a cometre una atrocitat anàloga: «L'anticomunisme s'ha transformat en antiterrorisme. Els defensors dels Drets Humans són titllats de terroristes, continuen lluitant per ells (com en la guerra) i segueixen sent eliminats. No estem en l'època de les grans massacres, sinó en el control antiterrorista de tot aquell que molesti el sistema i de l'eliminació del lideratge. A més del femicidi, que dessagna el continent.»

El bisbe Gerardi i l'informe REMHI, precursors

«Volem contribuir a la construcció d'un país diferent, per això vam recuperar la memòria del poble. Aquest camí va estar i segueix estant ple de riscos, però la construcció del Regne de Déu té riscos i només són els seus constructors aquells que tenen forces per fer-hi front.» Aquestes paraules corresponen al discurs que el bisbe Juan José Gerardi Conedera va fer en el lliurament de l'Informe de la Recuperació de la Memòria Històrica REMHI (el 1998, i poc després va ser assassinat) que se submergia en el llarg conflicte intern que va assotar Guatemala (1960-1996) i en el terrorisme d'Estat, que va provocar més de 200.000 persones assassinades (no hi ha registres exactes ja que les exhumacions, més d'un miler fins a la data, continuen), més de 45.000 desapareguts i un milió i mig de des-

Un dels camps de concentració, als quals anomenaven eufemísticament «Pols de Desenvolupament».

«La impunitat i la falsificació de la història són més flagells per a les víctimes»

plaçats o refugiats.

El vincle de Sofia Duyos amb Guatemala neix després de finalitzar la carrera de Dret i anar a col·laborar al Brasil i posteriorment, a través del voluntariat marianista CIMI, amb l'ODHAG, l'Oficina de Drets Humans de l'arquebisbat de Guatemala, on es va encarregar, entre altres qüestions, de fer l'informe sobre el mòbil polític de la mort de Gerardi i el suport jurídic de les conclusions de l'acusació particular. De fet, diverses institucions donen suport a la publicació: la mateixa ODHAG —«una de les institucions més respectades al país, que continua treballant en el llegat de Gerardi, per la justícia, la reconciliació i els drets humans»— i la Plataforma Internacional contra la Impunitat i, des d'Espanya, la Fundación Madrid Paz y Solidaridad i la Fundación Abogacía Española.

Duyos sap el que és ser vigilada i intimidada i això torna a ressonar ja que, en el llibre, per primera vegada, es publica el nom de tota la cadena de comandament involucrada: «Tinc por, però em revolta que hi hagi una injustícia tan terrible. Si un pot fer alguna cosa per millorar la vida de la gent el pitjor és quedar-se aturat, ho sento com un compromís amb els que em van explicar la seva història, com la senyora Julia que quan li vaig donar la primera publicació em va dir: "Llavors ja ningú no podrà dir que no era l'exèrcit qui matava els nostres fills?" La impunitat i la falsificació de la història són més flagells per a les víctimes. Les paraules d'aquestes dones, el que han passat tantes persones innocents, són les que em donen força.»

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El Dia del Seminari

Benvolguts i benvolgudes,

Dimarts vinent, solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria, celebrarem el Dia del Seminari. Aquesta jornada, com es fa cada any, era prevista per al mes de març passat en el diumenge més proper a Sant Josep, però el confinament de la pandèmia ho va impedir. Per tant, el dia de la Puríssima som invitats a pregar especialment per les vocacions sacerdotals i pel nostre Seminari. A Catalunya no s'han regatejat esforços en aquest camp apostòlic. Des de fa bastants anys, els candidats a esdevenir capellans diocesans es formen als Seminaris de Barcelona i de Terrassa i al Seminari Major Interdiocesà. En aquest últim hi tenim els seminaristes de la nostra arxidiòcesi de Tarragona, juntament amb els de la resta de les diòcesis de la província eclesiàstica: Girona, Lleida, Urgell, Tortosa, Solsona i Vic. Tots els seminaristes estudien a la Facultat de Teologia de Catalunya, amb seu a Barcelona. El centenar escàs de candidats a esdevenir capellans diocesans, si sumem aquests tres seminaris, constitueix un signe de vida i esperança. Tot i que convindrien moltes més vocacions, el nostre Seminari

prepara braços joves per als conreus: «La collita és abundant, però els segadors són pocs...» (Mt 9,37).

La vida del prevere només s'entén com una «vida segons l'Esperit». El mateix prevere, mogut per l'Esperit, s'ha deixat convertir per dins i es dona enterament per a l'edificació de l'Església, el Poble sant de Déu. La vida i el servei dels capellans és un capital vocacional de gran valor. La seva missió esdevé un signe, una senyera alçada, que fa sacramentalment present la realitat de l'amor de Déu als homes. D'aquí que, per mitjà del conreu d'una vida santa, els capellans, abans de ser «pastors missioners», com s'indica en el lema d'enguany, han de viure en l'escola dels autèntics deixebles. Sant Agustí mateix, en un famós sermó sobre els pastors, afirma amb una gran bellesa que el pastor és també un cristià, membre del ramat que Jesús ha congregat al seu voltant: «Ser cristià se m'ha donat com a do propi; ser bisbe, en canvi, ho he rebut per al vostre bé» (*Sermó 46*).

És tota l'Església diocesana qui ha de fer seva la tasca de promoure vocacions al ministeri ordenat. Però cal un clima nou. El Concili Provincial Tarraconense ens proposava

admirablement «d'estimular en les comunitats un nou clima que faci possible de dur a terme una pastoral vocacional entusiasmada. S'ha d'educar en una fe profunda i generosa que ens disposi a servir i a donar la vida» (CPT 153).

Però, primer de tot, cal pregar: «Pregueu, doncs, a l'Amo dels sembrats que hi envii més segadors» (Mt 9,38). En segon lloc, cal agrair el ministeri sacerdotal com un do de Déu a la seva Església. En tercer lloc, cal continuar treballant pels diversos serveis i vocacions, amb especial cura a la pastoral de joves, dedicant-hi persones que els acompanyin espiritualment.

«Si partim de la convicció que l'Esperit continua suscitant vocacions», afirma el papa Francesc en la seva exhortació als Joves (n. 274), aleshores el que hem de fer és, per coherència amb la nostra pròpia vida, «“tornar a tirar les xarxes” en nom del Senyor, amb tota confiança». «Podem atrevir-nos, i ho hem de fer, a dir a cada jove que es pregunta per la possibilitat de seguir aquest camí.» Que el testimoniatge esperançat de Maria Immaculada ens hi ajudi.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Temps d'espera joiosa amb Maria

Mentre caminem en aquest temps d'Advent, l'Església ens recorda que la Mare de Déu, des del primer instant de la seva concepció, va ser preservada per Déu de tota màcula de pecat original.

Aquest dogma que celebrem no és un concepte sense vida. Té a veure amb la nostra vida cristiana. El teòleg Karl Rahner deia en una de les seves obres que el dogma de la Puríssima Concepció de Maria ens pot ajudar a conèixer millor Maria per estimar-la més.

Per conèixer Maria només cal llegir amb actitud humil la Sagrada Escripura. Si llegim amb atenció la Bíblia descobrirem que Maria és la nova Eva. No obstant això, a diferència d'Eva, Maria no s'amaga de Déu (cf. Gn 3,8). Maria dona sempre la cara. Tampoc s'amaga de nosaltres ja que és capaç d'acollir en les seves entranyes i donar-nos Jesús, el Déu amb nosaltres (cf. Mt 1,23).

L'Evangeli ens diu que quan Déu, per mitjà de l'àngel Gabriel, visita Maria, Maria té por. Ella ens ensenya que Déu també ens busca enmig de la incertesa, de la por i dels dubtes. Déu espera de nosaltres que, com Maria, siguem capaços de donar-li un «sí» humil i confiat, que facilitem l'encontre, que ens mostrem disponibles com ella per acollir la invitació de Déu i servir-lo en els germans.

La riquesa de Maria no està en les aparences, no es troba a l'exterior, sinó

en el més profund del seu ésser. Ella va viure com ningú el misteri de Déu en nosaltres. És la dona nova, escollida per Déu, que escolta la seva Paraula, la medita en el cor i la converteix en servei als altres.

En el cor de l'Advent, la Puríssima Concepció ens recorda que també hi ha un lloc en el nostre jo més profund que vol trobar-se amb Déu, que necessita i anhela l'amor i la tendresa del Pare. Tant de bo que sapiguem, com Maria, tenir cura d'aquest espai per oferir-lo a Déu i als altres.

Maria ens demana que siguem capaços d'acollir la Paraula com ella ho va fer. Només així, Crist habitarà, a poc a poc, en tots els racons del nostre cor. Només d'aquesta manera donarem fruit abundant. Només llavors Crist serà en nosaltres la llavor de mostassa de la qual ens parla l'Evangeli. La llavor de mostassa és la més petita de totes. Però si la deixem créixer, produeix un arbust tan gran que, fins i tot, els ocells venen a aixoplugar-se sota les seves branques (cf. Mc 4, 30-32).

Benvolguts germans i germanes, el papa Francesc diu que Déu sempre està arribant. Ell sempre és al nostre costat. Mantinguem-nos prop d'Ell com ho va fer la Mare de Déu. D'aquesta manera, viurem amb esperança aquest temps d'Advent. Que Maria, mare de l'alegria, ens animi a trobar-nos amb Jesús i a construir amb Ell un món més humà i més frater.

COMENTARI DE LA PARAULA

De Messies a Fill de Déu: l'experiència de Déu progressiva de Jesús

Marc inaugura el gènere «evan-geli» emprant el mot inicial de la Bíblia: «Principi.» Ens està dient que aquí s'actualitza Gn 1,1: «Principi de la bona notícia (= evangeli) referent a Jesús» (l'article indica que els seus oients ja la coneixien). Els dos atributs que segueixen el presenten com el «Messies» d'Israel, primerament, i com el «Fill de Déu», després. Reflecteixen les dues redaccions que en feu Marc: una primera, a Jerosòlima, en la comunitat

presidida per la seva mare, Maria (Ac 12,12), integrada per un públic jueu de parla grega; una segona, a Xipre, en companyia de Josep Bernabé, quan aquest reprèn la missió als pagans després de trencar amb Pau (15,39). Als jueus, els predicava que Jesús era el Messies d'Israel, però que havia acabat penjat d'un patíbul, i que els Dotze, que l'haurien d'haver succeït, havien quedat desmembrats pel suïcidi de Judes (Onze) i la triple negació de Pere; als pagans els predicava que Jesús ressuscitat era el Fill de Déu. Joan es fa seva la crida d'Isaïes: «Prepareu el camí del Senyor, redreceu les senderes del vostre Déu» (Is 40,3). Segons el Còdex Beza, «es presentà Joan en el desert batejant i proclamant un baptisme de conversió per al perdó dels pecats». Jesús de Natzaret havia sentit a Sèforis o a Cafarnaüm, on feia d'artesà

GLÒRIA MONÉS

constructor, la proclama que Joan havia llançat des del desert, a l'altra banda del Jordà, i hi acudirà, com la majoria de gent de tot el país jueu. Joan Baptista anuncia que el personatge del qual ell és el precursor serà un deixeble seu avantatjat: «Ve darrere meu el que és més fort que jo.» Joan ho té molt clar: «Jo no soc competent per deslligar-li la corretja de les seves sandàlies», donant a entendre que serà Jesús, i no ell, l'Espòs d'Israel. Ell ha vingut tan sols a preparar el camí del Senyor, batejant amb aigua els qui confessaven els seus pecats; Jesús, que ja està present, però en l'anonimat, «és qui us va a batejar en Esperit Sant».

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

El simbolisme de l'aigua

L'aigua és un dels elements més necessaris per a la vida, ja que sense ella aquesta seria impossible. Aquest fet es constata en observar el desplegament de les diferents cultures al llarg de la història, on l'aigua té un paper especial, no només pel que fa la societat i l'economia, sinó també a la religió, i apareix, entre d'altres, com a signe de vida o mort dependent de si són aigües calmades o tempestuoses, de connexió amb la transcendència o amb el més enllà com a aigües celestes o subterrànies. La Bíblia incorpora aquests matisos i molts d'altres al llarg de les pàgines: «Jesús li respongué: Tots els qui beuen aigua d'aquesta tornen a tenir set. Però el qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna» (Jn 4,11-14).

En aquest context de trobada entre Jesús i la samaritana, l'aigua pren una nova rellevància. La imatge utilitzada per l'autor evoca dos nivells de lectura de l'aigua i en ressalta com n'és, d'imprescindible: l'aigua per viure i l'aigua viva per a la vida eterna. L'aigua viva relliga per una banda el missatge de Jesús amb l'AT, on aquesta fa referència a la saviesa de Déu, font de vida, essent revelat Jesús mateix com a saviesa divina. Per altra banda, la seva menció fa present l'Esperit com a do comunicat als homes amb la seva mort i resurrecció. És a través de Jesús, rostre humà de Déu, que accedim al Pare, que som convidats a viure no només la vida, sinó la Vida, perquè la mort ja no té la darrera paraula. Una altra manera de viure és possible i aquesta comença aquí i ara.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II d'Advent

Lectura primera

Is 40,1-5.9-11

Obriu al Senyor una ruta

Lectura del llibre d'Isaïes:

«Consoleu, consoleu el meu poble», diu el vostre Déu. «Parleu amorosament a Jerusalem, crideu i digueu-li que s'ha acabat la seva servitud, que ha estat perdonada la seva culpa: ha rebut de mans del Senyor doble pena per tots els seus pecats.» Escolteu una veu que crida: «Obriu en el desert una ruta al Senyor, aplaneu en l'estepa un camí per al nostre Déu. S'alçaran les fondalades i s'abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, el terreny escabros serà una vall. Llavors apareixerà la glòria del Senyor i la veurà tothom alhora.

La boca del Senyor ho ha dit.» Puja en una muntanya ben alta, missatger que anuncies a Sió la bona nova! Tu que portes bones noves a Jerusalem, alça ben fort el teu crit, alça'l ben fort, no tinguis por! Digues a les viles de Judà: «Aquí teniu el vostre Déu! El Senyor Déu arriba amb poder, el seu braç domina tota cosa, l'acompanya el fruit de la seva victòria, el precedeixen els seus trofeus; vetlla com un pastor pel ramat, l'aplega amb el seu braç, porta al pit els anyells, acompanya les ovelles que crien.»

Salm responsorial

84

Jo escolto què diu el Senyor: Déu anuncia la pau al seu poble. El Senyor és a prop per salvar els seus fidels, i la seva glòria habitarà al nostre país.

R. Senyor, feu-nos veure el vostre amor; i doneu-nos la vostra salvació.

La fidelitat i l'amor es trobaran, s'abraçaran la bondat i la pau; la fidelitat germinarà de la terra, i la bondat mirarà des del cel. *R.*

El Senyor donarà la pluja, i la nostra terra donarà el seu fruit. La bondat anirà al seu davant, i la pau li seguirà les petjades. *R.*

Al·leluia

Lc 3,4,6

Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí; tothom veurà la salvació de Déu.

Lectura segona

2Pe 3,8-14

Esperem un cel i una terra nova

Lectura de la segona carta de sant Pere:

Estimats, una cosa hi ha que no heu de perdre mai de vista: Per al Senyor tant és un dia com mil anys i mil anys com un dia. No és que el Senyor difereixi el compliment de les promeses, com ho suposen alguns; és que el Senyor és pacient amb vosaltres, perquè no vol que ningú es perdi, sinó que tothom arribi a convertir-se. Però el dia del Senyor vindrà; arribarà inesperadament com un lladre. Aquell dia el cel fugirà amb un estrèpit espantós, els elements, abrindats, es desintegraran, i la terra quedarà al descobert amb tot el que hi han fet. Tenint present, doncs, que tot això es desintegrarà, penseu com heu de viure, amb quina santedat i amb quina pietat us heu de comportar. Espereu la vinguda del dia del Senyor, i feu tot el possible perquè arribi aviat. Aquell dia el cel, inflammat, es desfarà, i els elements, abrindats, es fondran. Però nosaltres, tal com ell ens ho ha promès, esperem un cel i una terra nova, on regnarà la justícia. Per tant, estimats, mentre espereu això, mireu que ell us trobi en pau, immaculats i irrepressibles.

Evangelí

Mc 1,1-8

Aplaneu el camí per al Senyor

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

Comença l'evangelí de Jesús, el Messies, Fill de Déu. En el profeta Isaïes hi ha escrit això: «Jo envio davant teu el profeta missatger perquè et prepari el camí. Una veu crida en el desert: Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí.» Complint això, Joan començà a batejar en el desert. Predicava un baptisme

de conversió, per obtenir el perdó dels pecats, i anaven a trobar-lo de tot arreu de Judea, amb tota la gent de Jerusalem, confessaven els seus pecats i es feien batejar per ell al riu Jordà. El vestit de Joan era de pèl de camell, es cobria amb una pell a la cintura i s'alimentava de llagostes i mel boscana. I predicava així: «Després de mi ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no soc digne ni d'ajupir-me a deslligar-li la corretja del calçat. Jo us he batejat només amb aigua; ell us batejarà amb l'Esperit Sant.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL II)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 2)

Desembre

6. DIUMENGE

Diumenge II d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 40,1-5.9-11 / Salm 84 / 2 Pere 3,8-14 / Marc 1,1-8
SANTORAL: Asel·la, vg., Carme Sallés, rel. i fund.; Fortià, mr.; Nicolau, b.; Pere Pasqual, b. i mr.

7. DILLUNS

Sant Ambròs (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 35,1-10 / Salm 84 / Lluc 5,17-26
SANTORAL: Eutiquià, p. i mr.; Fara, ab.

8. DIMARTS

Immaculada Concepció de la Benaurada Verge Maria (S), Blanc. Lectures: Gènesi 3,9-15.20 / Salm 97 / Efeis 1,3-6.11-12 / Lluc 1,26-38
SANTORAL: Ester, reina; Eucari, b.; Romaric, ab.

9. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 40,25-31 / Salm 102 / Mateu 11,28-30. O bé: **Sant Joan Dídac** (ML), Blanc.
SANTORAL: Leocàdia, vg. i mr.; Pere Fourier, prev. i fund.; Restitut, mr.; Valèria, vg. i mr.

10. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 41,13-20 / Salm 144 / Mateu 11,11-15. O bé: **Mare de Déu de Loreto** (ML), Blanc; **Santa Eulàlia de Mèrida** (ML), Vermell. Terrassa: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.

SANTORAL: Gregori III, p.; beat Jeroni de Sant'Angelo in Vado, prev.; Júlia, vg. i mr.; Melquíades, p. i mr.; Trobat, mr.

11. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 48,17-19 / Salm 1 / Mateu 11,16-19. O bé: **Sant Damas I** (ML), Blanc.

SANTORAL: Daniel Estilita, monjo; Ida, vg.; Pau de Narbona, b.; Sabí, b.

12. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Siràcida 48,1-4.9-11 / Salm 79 / Mateu 17,10-13. O bé: **Mare de Déu de Guadalupe** (ML), Blanc.

SANTORAL: beat Jaume de Viterbo, b.; beat Joan Marinonio, prev.; Joana-Francesca de Chantal, rel. i fund.; Sinesi, mr.

El Sant 9 NOVEMBRE

Sant Pere Fourier

Entre els segles XVI i XVIII l'Europa occidental es va veure immersa en un seguit de guerres entre catòlics i protestants, que es barrejaven amb causes polítiques. A França, que va ser un dels territoris més afectats, sant Pere Fourier (1565 – 1640) va dur a terme la defensa de la fe catòlica però sense sotmetre's al poder polític.

Nascut en una família relativament benestant del ducat de Lorena, va ser un excel·lent estudiant de filosofia i teologia i va entrar als canonges agustinians. Ordenat sacerdot el 1589, sant Pere Fourier va ser enviat a una parròquia de la zona dels Vosges. Allà va dur a terme una triple tasca: predicar la fe catòlica per fer tornar els que s'havien convertit al calvinisme, establir una xarxa d'ajuda social per als més pobres i necessitats, i reformar la vida del clergat i dels mateixos canonges. Una de les seves obres més importants va ser la fundació de les canongesses de Sant Agustí per a l'educació de les nenes pobres. Quan en el context de la Guerra dels 30 Anys, el rei Lluís XIII de França li va demanar fidelitat, Pere Fourier s'hi va negar i va haver de fugir a l'exili, on va morir. Va ser canonitzat el 1897 per Lleó XIII.

Consolar, abraçar la pau i obrir camins al Senyor

MERCÈ SOLÉ

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (msoletay@gmail.com)

Enguany les paraules plenes d'esperança de totes les lectures de ben segur que ens ressonaran d'una altra manera. Potser el sentiment general de fragilitat ha donat pas al sentiment general de mal humor per haver de canviar els nostres costums nadalencs, però de fet les circumstàncies més aviat omplen de sentit aquesta espera de Jesús i ens inviten a obrir una ruta al Senyor (com diu l'evangeli d'avui), a abraçar la bondat i la pau (salm) i a consolar un poble que pateix. Tot això avui, en plena pandèmia i dins una crisi galopant... Però en pau i encara en una societat amb molts recursos personals i econòmics en relació amb tants llocs del món.

Se m'acudeixen tres propostes per viure aquest Advent i per obrir camí al Senyor:

1. La de la solidaritat. Potser podem portar una vida semblant a la de l'any passat, amb salut i només amb l'obligació d'observar les normes sanitàries. Si és així, deixem de rondinar i procurem esmolar la nostra fraternitat amb els qui han perdut la feina, la salut, l'habitatge o potser les persones que estimaven. Si aquest any, en canvi, s'ha endut per davant alguna cosa o alguna persona vital per a nosaltres, visquem en pau el nostre dol i deixem-nos acollir, ajudar i estimar, que és una bona manera que Déu entri a les nostres vides. La solidaritat dels uns amb els altres es pot expressar de mil maneres: amb la

pregària confiada, amb el contacte afectuós; amb iniciatives creatives per reflotar economies; amb el servei als febles i malalts; compartint els diners; evitant transmetre notícies dubtoses o promovent polítiques socials...

2. La de la pregària, que podem viure sols o en grup, en viu, per internet, per la ràdio o per la televisió o per videoconferència, és igual. La litúrgia de les hores és una bona proposta. També ho és fer el pessebre i actualitzar-lo, deixant-hi espai per als qui arriben en pastera, viuen en camps de refugiats, són a la presó, fan treballs precaris, o són explotats en feines denigrants. Posar-los al pessebre és deixar-los entrar a les nostres vides. Si no en sabem gaire, de fer pessebres, n'hi ha prou a representar-los amb un cartellet o a dibuixar-los. No es tracta de fer un concurs de pessebres, sinó d'expressar la nostra fe. I encara us animaria a cantar, a recuperar les cançons d'Advent i de Nadal, encara que desafinem. També ajuden a resar.
3. La de la pau. Siguem portadors de bondat i confiança: busquem el consens; pensem en allò que compartim amb els nostres adversaris i en allò que tenen de valuós; preguem per ells; construïm ponts; evitem menysprear ningú; perdonem (perdonem-nos) i demanem perdó a qui hem ferit.

Ramon Ripoll

La visita de Benet XVI va tenir lloc el 7 de novembre del 2010.

La Fundació Nen Déu celebra els deu anys de la visita de Benet XVI

CECILIA MÉNDEZ GARCÍA

La Fundació Nen Déu, que treballa a Barcelona des de l'any 1892 oferint educació, assistència i atenció especialitzada a 245 persones amb discapacitat intel·lectual, recorda amb molt d'afecte la visita de Benet XVI a la seva seu, al passeig Maragall cantonada amb la ronda Guinardó.

El 7 de novembre del 2010, centenars de persones van poder saludar al Papa i escoltar les paraules que va dedicar especialment a les persones a les quals oferim els nostres serveis i les seves famílies: «És imprescindible que els nous desenvolupaments tecnològics en l'àmbit mèdic mai no vagin en detriment del respecte a la vida i la dignitat humana, de manera que els qui pateixen malalties i discapacitats puguin rebre sempre aquell amor i atencions que els facin sentir-se valorats com a persones en les seves necessitats concretes.»

Durant aquests deu anys, la Fundació Nen Déu ha continuat amb la

seva missió. Com al 2010, ara també estem fent front a una situació difícil. A la seva visita, Sa Santedat va dir: «En moments de crisi, els deixebles de Crist hem de multiplicar els gestos concrets de solidaritat efectiva i constant.» Ara necessitem apel·lar a aquesta solidaritat. A causa de la situació sanitària actual, les nostres necessitats s'han incrementat. Demanem ajuda a la família cristiana per poder continuar fent front a aquesta nova realitat al nostre Taller Ocupacional.

Per cada 30 euros que doneu a la Fundació Nen Déu, us enviarem un regal commemoratiu d'aquesta visita del Papa a Barcelona. L'edició limitada d'un producte preparat i muntat al nostre Taller Ocupacional.

Podeu col·laborar amb el nostre Taller Ocupacional a: www.fundacionendeu.org/colaborar-fundacio-nen-deu/ o al número de compte ES79 2100 0615 8602 0024 7366. Concepte «Deu anys» i envieu-nos les vostres dades fiscals a marketing@fundacionendeu.org.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Cantar és perillós?

Diuen que ens prohibiran cantar a les celebracions perquè hi ha més possibilitats de contagi...

Recentment es restringia l'aforament dels temples a un trenta per cent i amb un màxim de cent assistents al marge de la seva capacitat. Una norma que semblava absurda en relació a altres àmbits de la vida social. Afortunadament, aquesta restricció ha estat derogada. El que és cert és que no ens podem prendre a la babalà la situació que vivim i hem de ser responsables del bé comú, i contribuir en el que puguem a superar el context actual. Més d'un cop he dit que els nostres temples són exemplars en aquest aspecte. Pel que fa a la qüestió del cant, una cosa és veritat: quan cantem, quan aixequem la nostra veu, emetem moltíssimes més d'aquestes diminutes gotes que poden transmetre el virus. Una conseqüència ètica d'això és que cal evitar cridar. Ja des de l'inici de la pandèmia es va restringir l'ús de cors a les celebracions i cal continuar mantenint aquesta disposició de moment. Fa poc el director d'un cor em deia: «Ara, el cant coral és una activitat d'alt risc.» Per part dels fidels, la veritat és que ara no és possible cantar. Tothom porta mascareta, la qual cosa no ho facilita.

Això no obstant, em semblaria una barbaritat eliminar totalment el cant. Els fidels han de poder cantar, per exemple, les respostes a la missa, la resposta al salm... Sense cridar i sense abusar. I tot, seria desitjable, sostingut per un bon cantor. I, òbviament, ateses les circumstàncies, les celebracions no s'han d'allargar innecessàriament. La prudència i el seny ens faran veure el que es pot fer raonablement en cada circumstància i ja arribaran els temps en què podrem cantar amb plenitud. La pandèmia ens imposa sacrificis i el primer és que puguem celebrar la santa missa amb llibertat. Els cants són importants, però no imprescindibles.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Temps d'Advent

Una altra vegada, l'Advent truca a la porta, com a preparació per al Nadal. Al voltant dels altars, hi veiem la corona d'Advent, feta amb branques verdes i quatre espelmes que s'encenen, de mica en mica, una espelma cada diumenge: la primera, de color morat; la segona, de color vermell; la tercera, de color verd; i la quarta, de color blanc.

Quatre colors, quatre símbols, quatre missatges. El morat, l'examen de consciència, les petites conversions que tots necessitem; el vermell, el compromís personal, no exempt de sacrifici, per millorar la nostra vida; el verd, l'Esperança, amb majúscula, l'esperança suprema de viure feliços. Maria com a icona d'un Nadal difícil i apesarat, model per emprendre camins nous que ens portin fins al Portal de Betlem; i l'última espelma, de color blanc, per trobar-nos amb l'Infant al pessebre, un Salvador que ve al món per oferir la seva vida per la humanitat.

Probablement, l'Advent no ha estat mai una època de l'any especialment significativa dins de la nostra cultura religiosa. Gairebé no hi ha símbols de l'Advent que hagin penetrat en la nostra religiositat popular. Si de cas, a Andalusia, hi podem trobar algunes festes que ornamenten l'Advent, com les «Mises de carrer», a la localitat cordovesa d'Hinojosa del Duque, on cada carrer del poble «protagonitza l'Eucaristia», i a la qual assisteixen els veïns i després ho celebren amb un petit àpat, que enguany serà difícil. I també en altres poblacions, la celebració de les «Jornaditas» de Maria i Josep, camí de Betlem.

I, amb tot, la vida és Advent, és a dir, «espera urgent», «arribades imminents». Tots, Senyor, tots esperem. De vegades, contra tota esperança. Però, serà, aleshores, quan Tu arribis, com un «Imprevist del cel», com les grans Estrenes per a tota la humanitat, amb la tenda de campanya que col·locaràs al cor de cada habitant de la terra.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Agraïment a la comunitat de Montserrat

M'agradaria manifestar la meua gratitud a aquesta comunitat de monjos per tota l'ajuda que m'ha donat. Amb 50 anys ja complerts, les meves visites encara es fan més habituals.

Per a mi Montserrat significa un espai de culte en primer lloc, però el seu encant, les seves muntanyes, la pau que s'hi respira i el fet de poder-me trobar a mi mateix en la meua situació personal, és una benedicció.

Tant la comunitat com tot el personal que treballa a Montserrat, ja formen part de la meua família. Els seus consells, l'estima, l'ajuda i les paraules d'alleugeriment quan estic trist o no sé què fer, m'han ajudat a seguir el meu camí.

Especialment, vull donar les gràcies al pare abat, que és el meu segon pare, en aquesta abadia, per a mi, el meu paradís particular...

Gràcies, Montserrat!

ALBERT CAROL I GUERRERO
Vilanova del Camí

La cultura és segura i assegura

Diuen que la cultura és segura. Ara? Sempre ho ha estat. Però sembla que, amb tota aquesta història del maleït bitxo, els que fem cultura de sobte tenim la poció màgica de la seguretat. No! La cultura sempre ha estat segura! Sempre!

Però, sembla que a alguns això els fa por. I no és que tinguin por de contagiar-se; no és que els preocupi que la gent mantingui la distància de seguretat a la cua; ni tampoc que els espectadors aguantin tota la sessió amb la mascareta posada. Els fa por perquè la cultura és segura i també assegura. Això és el que realment els aterra.

Està clar que la cultura és un element de l'oci de les persones, però les activitats culturals van més enllà del mateix gaudi. I aquí rau el problema. La cultura assegura una societat crítica, que és capaç de valer-se per ella mateixa; assegura una societat íntegra on tothom es pot sentir integrat; assegura una societat formada; assegura la creativitat, l'espontaneïtat, la sensibilitat, la tolerància; assegura l'autocrítica i això condueix a ser millors persones, a ser millor societat.

Aquells que critiquen que seguim fent cultura, tenen por que el poble pensi per ell mateix, perquè deixarien de tenir el poder a les seves mans. És més fàcil dirigir una societat inculta.

Cal fomentar la lectura, el teatre, la música i la dansa, l'art i tot allò que significa créixer com a persones i com a societat.

ALBERT LÓPEZ VIVANCOS
Badalona

Per afrontar el futur

Sociòlegs, economistes i filòsofs de tot el món es comencen a plantejar l'escenari després de la pandèmia. Segurament és prematur treure conclusions amb el dolor pels morts i la incertesa sobre el futur immediat. És normal que els analistes no es posin d'acord sobre les conseqüències a llarg termini, perquè entren en joc la raó i la llibertat de l'home. N'hi ha que consideren que el coronavirus pot convertir-se en una mena de vacuna per a la supervivència de l'espècie humana i els que estimen que res canviarà davant la facilitat amb què solem oblidar la saviesa adquirida en l'adversitat. Esperem a veure què passa mentre posem els mitjans analítics per obtenir conclusions.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Josep Maria Lluch, director de la Fundació Acollida i Esperança

«Abans acompanyàvem en la mort i ara acompanyem en la vida»

La Fundació Acollida i Esperança promou espais d'acollida per a persones en situació d'exclusió social. L'objectiu és acompanyar-les i oferir-los oportunitats de canvi perquè puguin millorar la seva qualitat de vida i facilitar la seva promoció com a persones.

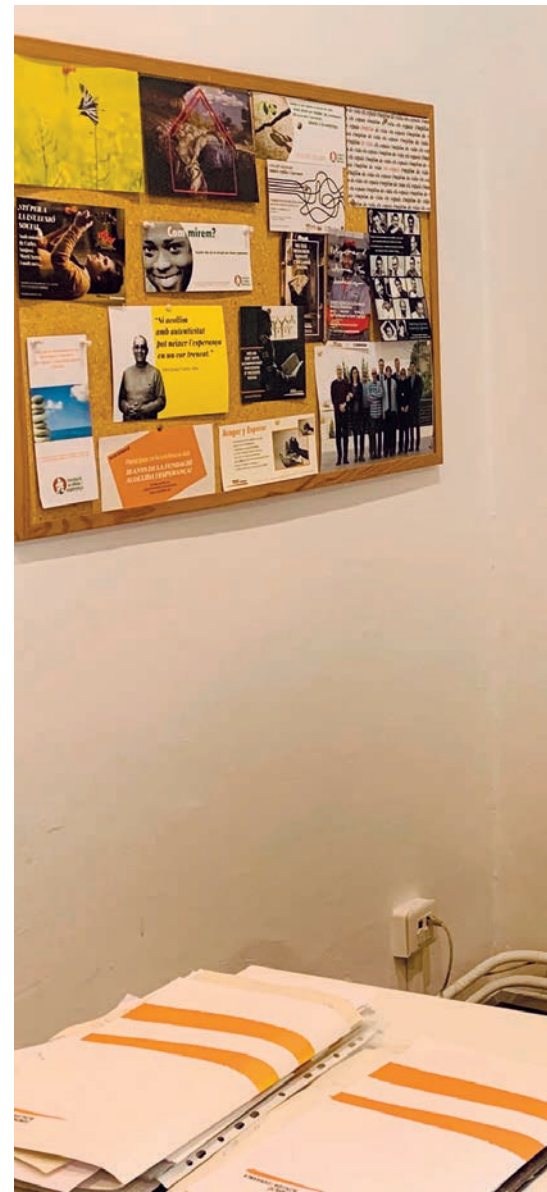
El maig era nomenat director de la Fundació Acollida i Esperança i prenia el relleu de Mijail Acosta. S'inicia així una nova etapa a l'entitat?

Es pot dir que s'inicia una nova etapa perquè hi ha hagut aquest relleu a la direcció general i cada persona té el seu estil i deixa la seva empremta. Però serà una etapa continuïsta, ja que durant tots aquests anys hem anat adaptant els nostres serveis i creant-ne de nous d'acord amb les necessitats que hem anat detectant. Valorem positivament la feina realitzada i la intenció no és fer grans canvis sinó intentar millorar el que ja fem i continuar també fent xarxa amb altres entitats i organitzacions.

Vostè hi treballa des del 2001. Ha pogut conèixer de primera mà nombroses experiències en l'acompanyament socioeducatiu de persones amb vulnerabilitat extrema.

Sí, durant aquests anys he après que no hem de jutjar les persones, la vida ja jutja, i que mai no es pot dir «no hi ha res a fer»; sempre hi ha lloc per a l'esperança. Que cada persona és la protagonista de la seva vida i la gestiona com millor sap o pot. I que nosaltres estem per ajudar i acompanyar, no per substituir ni «encarregar-nos» de la vida d'altres.

Fa 27 anys naixia la Fundació Acollida i Esperança. Quin balanç faria de tot aquest temps d'acció social?

El balanç és molt positiu. El pare Josep Costa i sor Genoveva Masip van començar el 1990 al pis d'inclusió Itaca a Barcelona. En aquell moment s'acollia per acompanyar en la mort persones malaltes de VIH/sida en situació d'exclusió. El 1993 es constitueix la Fundació i el 1995 s'obria el Centre d'acollida Can Banús a Badalona. Després es va posar en marxa el Servei Odontològic per a Pacients Socials (1998), el Centre Especial de Treball Mansol Projectes (1999), el Centre d'acollida Convent dels Franciscans a la Bisbal d'Empordà (2003), el Servei d'Acompanyament a la Vida Autònoma (2012), l'Horta de Santa Clara (2012) i el Servei d'Inserció Laboral (Làbora el 2014 i Incorpora el 2016). Els darrers anys s'han obert dotze pisos d'autonomia dintre del SAVA i el 2019-2020 hem creat sis pisos finalistes.

Sempre al servei del proïsme

És complementària a la tasca dels professionals. Les persones voluntàries aporten un plus de qualitat en l'acompanyament a les persones ateses. Estableixen uns vincles amb les persones, molt enriquidors per a totes dues parts, i sovint són referents o miralls en els quals es poden mirar.

El voluntariat contribueix a la socialització de les persones acollides i aporta valors com l'altruisme, el compromís, l'amistat, la confiança... Són una peça cabdal i amb la pandèmia s'estan trobant molt a faltar, ja que hem hagut de reduir les entrades a les cases al mínim necessari per prevenció. També cal tenir en compte que el voluntariat afavoreix la sensibilització ciutadana.

Per tant, la pandèmia ha afectat l'activitat diària de la Fundació.

Ha afectat molt a nivell psicològic i emocional les persones residents dels centres d'acollida. No tothom ha aguantat els diferents confinaments o aïllaments i hi ha qui ha demanat l'alta voluntària. Per contra, hi ha qui ho ha portat molt bé, ha col·laborat molt i ha estat una lliçó de vida per a tots i totes. Els equips també ho han notat molt, havent de treballar les pròpies inquietuds i incerteses, alhora que havien d'acompanyar i donar suport a les persones ateses. Tots ens hem hagut d'adaptar. La clínica de dentista SOPS va estar tancada uns mesos per prevenció i el Centre Especial de Treball Mansol Projectes va fer un ERTD perquè el nivell de feina va caure en picat i encara es manté baix.

Quins són els reptes de cara al futur?

Ser capaços de mostrar millor el nostre impacte social amb avaluació de resultats, continuar creixent en habitatges per promoure l'autonomia amb el SAVA i fer campanyes de sensibilització sobre exclusió adreçades als estudiants de batxillerat. Crec que hem d'explicar que l'exclusió social té sovint el seu origen en les desigualtats socials i que són múltiples les causes i condicionants: pobresa, manca d'habitatge, solitud, pèrdua de salut, addiccions, discriminació... És important que els joves en siguin conscients. La participació ciutadana és essencial per poder canviar coses.

més necessitat...

Hem anat creixent i posant en marxa diferents serveis per respondre a les necessitats de les persones que acompanyem. Abans acompanyàvem en la mort i ara acompanyem en la vida; és menys dolorós, però més complicat. En aquests 27 anys l'entitat s'ha professionalitzat sense perdre la proximitat i el caliu en tots els serveis. El que va començar el pare Josep Costa —amb el suport de sor Genoveva i amb un grup de voluntaris d'Ítaca, molt compromesos en el seguiment a Jesús mitjançant l'atenció als més necessitats—, ha esdevingut una entitat que el 2019 va acompanyar 1.040 persones, a 149 de les quals se'ls ha proporcionat habitatge. Una entitat sostinguda amb un gran grup humà de 59 professionals i 47 voluntaris, segons dades del 2019.

Quina tasca du a terme el voluntariat?

«Mai no es pot dir “no hi ha res a fer”; sempre hi ha lloc per a l'esperança»

La Fundació Ramon Noguera i les benedictines del monestir de Sant Daniel de Girona impulsen un projecte d'acolliment residencial

Compromís per a la millora social

Maria Assumpció Pifarré i Salvi Amagat signen l'acord.

La Fundació Ramon Noguera i les religioses benedictines del monestir de Sant Daniel de Girona van signar el 6 de novembre passat un acord per impulsar un projecte d'acolliment residencial. «Aquest acord preveu que la Fundació Ramon Noguera disposarà d'un espai en una zona annexa al monestir per construir una residència de trenta places que anirà destinada a l'atenció de persones amb discapacitat intel·lectual», explica Salvi Amagat, president de la Fundació Ramon Noguera.

l'assegura que, «d'una banda, dona resposta a una necessitat social real de places d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat intel·lectual que, per diferents motius, principalment per situació d'orfenesa, envelliment prematur de les persones, envelliment dels pares d'aquestes persones i/o afectacions greus, no podran viure als seus domicilis perquè les seves famílies no se'n podran fer càrrec».

«De l'altra —afegeix Salvi Amagat—, l'acord es configura com un projecte patrimonial d'àmbit català, ja que es tracta d'una oportunitat per contribuir a la sostenibilitat de la comunitat religiosa benedictina de Girona i una forma de viabilitat per preservar el patrimoni cultural mil·lenari del mo-

nestir de Sant Daniel.» Maria Assumpció Pifarré, priora del monestir de Sant Daniel de Girona, posa en relleu que «per a nosaltres, significa un projecte de futur amb una entitat d'una trajectòria sòlida i amb vocació de servei com és la Fundació Ramon Noguera. És un projecte que permet dotar d'una dimensió social l'acollida benedictina. Al monestir tenim l'hostatgeria, indret de rebuda fraternal per a qui vulgui trobar un lloc per reflexionar, meditar, estudiar...»

«Aquest projecte —subratlla la priora— ens permet desenvolupar aquesta acollida en la línia de les recomanacions fetes pel papa Francesc sobre la utilització d'habitatges de la vida religiosa, obrint les nostres portes per tal de comprometre'ns amb la realitat social del nostre entorn.»

Maria Assumpció Pifarré assenyala que «Jesús s'identifica amb les persones vulnerables. És identificant-nos amb elles que ens hi podem acostar, reconèixer-les com a iguals i treballar amb elles per canviar les seves circumstàncies de manera ferma. La solidaritat entesa com un compromís per a una millora de tots plegats com a societat forma part de la nostra fe i de la nostra vida benedictines».

REDACCIÓ

La reordenació farà ressaltar el Tapís de la Creació i altres obres mestres

El Tresor de la catedral de Girona es remodela

La catedral de Girona conserva un seguit de peces medievals extraordinàries que conformen l'anomenat Tresor. Entre altres obres hi destaquen el Beatus de Girona (segles X-XI), el segell de la comtessa Ermessenda de Carcassona (segle XI), l'arqueta del califa Hixam II (segle X), creus processionals gòtiques d'or i plata i, molt especialment, el magnífic Tapís de la Creació, tela romànica del segle XI única en el seu gènere.

Les sales on s'exposen aquestes peces, però, són de dimensions molt reduïdes. Això no permet visites de grups gaire nombrosos, i s'ha constatat que en relació amb la importància de les obres exposades, el nombre de visites és relativament baix. Per aquest motiu el Capítol de la catedral de Girona ha presentat un projecte de reordenació de l'espai museístic, que preveu dedicar una sala més adequada per al Tapís de la Creació i dues sales més que seguiran un recorregut cronològic a través d'objectes artístics de l'antiga catedral romànica i de

l'actual edifici gòtic. Un darrer espai presentarà l'aixovar que històricament ha servit per al culte a la catedral. Tot plegat implicarà adequar els magatzems que hi ha a les sales de l'edifici oest del claustre per convertir-los en dipòsits dels objectes patrimonials no exposats. Tot plegat implicarà un cost aproximat d'1.600.000 euros, que seran aportats a parts iguals d'una banda per les diferents administracions i de l'altra per la mateixa catedral.

Amb aquests canvis es vol posar en relleu la importància d'aquestes obres i fer-les més visibles per a tots els visitants. Des del Capítol de la catedral se subratlla així mateix que «augmentar la qualitat de l'oferta cultural ens sembla fonamental per afrontar tant la sortida de la crisi com els canvis que provocarà aquesta pandèmia», i es recorda que «cal considerar que aquestes obres contribuiran també a dinamitzar l'economia de la ciutat». La catedral de Girona rep anualment uns 250.000 visitants, i és el monument més visitat de la ciutat, juntament amb

El Tapís de la Creació, obra insígnia del Tresor de la catedral gironina.

la basílica de Sant Feliu, els monestirs de Sant Daniel i de Sant Pere de Galligants, els banys àrabs i el call jueu. La seu gironina és un dels principals edificis gòtics de Catalunya, i concretament destaca per tenir una nau de 23 metres de costat a costat, la més ampla de tota l'Europa medieval.

Les obres de remodelació del Tresor s'allargaran tot aquest hivern, i per raons de seguretat les visites culturals a la catedral de Girona i a la basílica de Sant Feliu se suspenen durant el mes de novembre fins a principis de desembre, i també des de mitjan gener fins a principis de març. Es preveu que les noves sales es puguin inaugurar abans de Setmana Santa.

LLUÍS TARRUELL LLONCH

Lluís Tarruell Plans (1927-2020)

Estimat pare,

Que bé que has portat el teu comiat. En vida has tingut una paraula per a tots i cadascun dels 14 nets, que són els que t'han donat vida aquests 28 anys llargs de jubilació. Els fills hem anat en següent lloc, perquè quan nosaltres creixíem tu et multiplicaves treballant per pujar-nos i donar-nos estudis, benestar, vacances i exemple. Amb la mare, l'última però no per això menys important, us heu professat un amor tranquil però constant i ferm en totes les situacions que heu viscut. Ha estat el teu puntal.

El teu final ha estat per a mi sorprenent; sempre havies estat una mica hipocondríac o poruc davant la malaltia, però quan la mort ha trucat de veritat a la teva porta has estat exemplar en fe, en coratge i en estimació. I quin és el teu secret, avi?, podem preguntar-nos. Per a mi són dos que van junts: la fe i l'amistat.

Sant de pantalons planxats, que li va dir el P. Misser, que podia ser, ha estat, ric en amics en tots els àmbits gràcies als equips de matrimonis als quals et vas entregar amb la mare amb tot el teu cor.

La parròquia de la Puríssima i la ciutat de Sabadell han estat també interessos principals: el campanar i la seva il·luminació, els bancs de l'església, l'arxiu parroquial, la comissió de festejos, Càritas, bona mort...; a la tresoreria de l'Ajuntament sempre miraves que hi hagués prou diners per pagar les mensualitats, fent possible amb la teva feina callada la bona marxa dels mandats de l'alcalde Farrés; a l'Acadèmia Catòlica la remodelació amb escala i ascensor inclosos.

Has acabat la teva cursa amb un notable alt perquè també mai has volgut més honors que la satisfacció del deure acomplert. Descansa, pare, el teu deure és acomplert, deixes un clan que s'ha conreat amb els teus rodolins i discursos de sobretaula. Bona nit, gaudeix de la benaurança dels humils i nets de cor.

"ARA VA DE BO i amics"

Ei, família! Ja sabeu que ha sortit el **CD del GRIPAU BLAU** ?

El del programa de **Ràdio Estel** !

El CD de les sessions
d'El Gripau Blau
a Ràdio Estel (2011-2020)

© Shutterstock

La solució a aquesta contaminació passa per prohibir la fabricació dels plàstics que tant contaminen.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Ja és alarmant la contaminació causada pels plàstics als oceans

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Segurament direu: un altre cop ens parles dels plàstics? Doncs sí, crec que ho haig de fer. Cada vegada que em trobo amb alguna novetat sobre aquest tema, opino que és convenient fer-vos-en partícips. És veritat que l'any passat ja vaig tractar aquest tema tres cops: el 13 de gener explicava com els plàstics afecten la vida marina, el 31 de març exposava com és de necessari suprimir-los i el 29 de desembre deia que també influeixen en la disminució de l'oxigen a les aigües marines. Però queden encara més coses que van sorgint, i avui us parlaré de com s'ha arribat a les quantitats que amenacen de pertorbar moltíssim la vida dels oceans.

Moltes platges estan saturades de brutícia i nombrosos banyistes noten una impressió desagradable a l'hora de banyar-s'hi, envoltats de residus de plàstic. Però això no és res comparat amb la realitat total. A les costes no hi ha més que una ínfima quantitat de la realitat que afecta la totalitat dels mars del nostre planeta. Ens diu Anna Sánchez, biogeoquímica de la Universitat de Barcelona, que hi ha entre 15 i 51 trilions de partícules de plàstic surant als oceans (o sigui, entre 93 i 316 milers de tones de pes). Però això no és tot, perquè encara hi ha molt més plàstic amagat sota la superfície de l'aigua. Ara bé, els

corrents marins provoquen l'efecte anomenat espiral d'Ekman, que fa que s'originin centres de remolí dels residus fins a formar illes enmig dels oceans. Se'n coneixen ja cinc de ben grans d'aquesta mena d'illes; la més important es troba a uns 1.000 km de Hawaii, al Pacífic, i ja es pot comparar a la península Ibèrica per la seva extensió. Hi ha qui diu que d'aquí a vint anys, si la cosa no es frena, podrà anomenar-se «setè continent», però també creixen les altres quatre: una a l'Atlàntic, dues més al Pacífic i la cinquena a Oceania.

Els animals marins, ja ho sabem, en són els més afectats, perquè ingereixen el plàncton barrejat amb l'indigerible plàstic, i també els ocells marins en resulten perjudicats, com ja us dèiem fa unes setmanes. Què fer davant d'aquest panorama? La solució passa per prohibir la fabricació dels plàstics que tant contaminen. Cal que la humanitat tingui en compte el precepte bíblic: l'home ha rebut de Déu la missió de cultivar la terra (Gn 2,13) i no de destruir-la, i la contaminació dels plàstics perjudica de debò l'obra de la Creació. Tots ho hem de saber. Però caldria fer un ambient ben fort perquè els governs de les nacions acabin prohibint, com sigui, la fabricació de plàstics contaminants.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Els ceps de les vinyes (llat., *Vitis vinifera*; cast., *vid*; *labrusca*) fan una fruita anomenada raïm. En l'aspecte remeier, les fulles de la vinya són astringents i, begudes en infusió, s'empren per deturar la diarrea, a més de ser particularment útils per a les afeccions cardiorrenals. Aquestes fulles, aplicades externament, àdhuc són aptes per guarir els èczemes de la pell. Antigament s'havia recomanat la ingesta dels grans de raïm per descongestionar el fetge, però cal menjar els grans sencers, amb la pell i amb els pinyols, puix que la pell és molt rica en potassi i amb propietats antioxidants i amb notables funcions depuratives. Per aquestes raons, el raïm és una de les fruites més recomanables per als malalts amb problemes renals i circulatoris com, per exemple, l'arteriosclerosi i la hipertensió. És una fruita molt rica en vitamines i minerals, com ara el potassi, el magnesi i el ferro i, gràcies als elevats nivells de sucre que conté, ofereix a l'organisme un elevat poder calòric.

Hi ha una gran varietat de ceps, tanta, que uns anys abans de l'aparició de la fil·loxera —un insecte que parasita en massa a l'arrel dels ceps fins a matar-los, i que començà a aparèixer a Narbona l'any 1867 i, poc després, el 1879 entrà a Catalunya—, el botànic Simón de Rojas Clemente en calculà unes quatre mil només a Europa, de les quals, més del deu per cent d'aquestes varietats, eren conreades a la península Ibèrica (vegeu el *Ensayo sobre las variedades de la vid*

común, Madrid 1807). Una de les varietats més estimades és el raïm moscatell que, originàriament, procedia d'Alexandria i que va ser conreada i divulgada pels grecs a la Mediterrània, tot i que avui també en trobem a Califòrnia, Sud-àfrica i Austràlia. De raïm moscatell, n'hi ha de gra petit i de gra gros, i sol madurar poc abans d'acabar el temps tardoral. Del suc fermentat del raïm, anomenat most, se'n fa el vi que, a més de les seves propietats nutritives i gastronòmiques, també gaudeix de notables propietats remeieres, especialment el vi negre que, begut amb moderació durant els àpats, és beneficiós de les malalties cardiovasculars i, segons estudis recents, pot ajudar a reduir el risc de sofrir depressió. En la tradició farmacèutica dels monestirs peninsulars s'ha aconsellat la utilització del vi blanc sec, de no massa grau, per a l'elaboració dels vins medicinals.

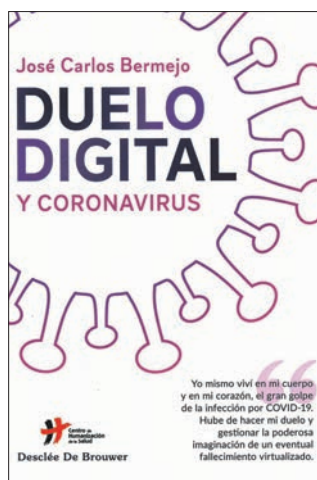
A més de la taula, la presència del vi en la gastronomia catalana té un lloc de privilegi, ja que hi ha nombroses receptes on s'usa el vi, especialment per espessir els plats, car gràcies al sucre que conté, quan es posa al foc, actua d'espessidor natural i, a diferència de la farina, no deixa rastre a la salsa. A l'article vinent, si a Déu plau, no us parlaré de cap herba remeiera, sinó de la gustosa escudella de les quatre carns, dita també «dels quatre evangelistes» o «dels quatre ordes mendicants», pròpia del temps nadalenc.

El raïm és una de les fruites més recomanables per als malalts amb problemes renals i circulatoris.

TRADICIONS REMEIERES

El raïm és depuratiu

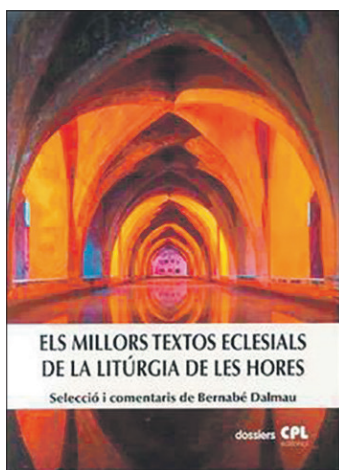

JOSÉ CARLOS BERMEJO

Duelo digital y coronavirus

Desclée De Brouwer, 2020, 112 pàg.

En el món de la pandèmia per Covid-19, la mort física va de bracet amb la vida digital. Milers de morts a Facebook, codis QR a les làpides, selfies als funerals, testaments digitals... La història recordarà que la pandèmia va provocar un cataclisme en la manera de viure l'acompanyament al final de la vida.

BERNABÉ DALMAU (selecció i comentaris)

Els millors textos eclesials de la Litúrgia de les Hores
CPL, 2020, 143 pàg.

Les Vigílies de la Litúrgia de les Hores s'han caracteritzat per extenses lectures extretes de la Bíblia i d'autors eclesiàstics. Entre aquests darrers, sobresurten els Pares de l'Església. Són joies del tresor eclesial que venen després de la lectura bíblica, sobretot de l'Antic Testament però també de l'Evangeli i dels altres textos del Nou.

JOHN STRELECKY

Un café en el fin del mundo

Duomo ediciones, 2020, 150 pàg.

Si algú et preguntés avui si estàs satisfet amb la teva vida, què respondries? Una reflexió inspiradora sobre el sentit profund de la felicitat que ens ensenya la importància de perdre's per retrobar-se. I per no oblidar mai que l'únic camí cap a la felicitat es troba al nostre interior.

SONIA PURNELL

Una mujer sin importancia

Crítica, 2020, 384 pàg.

La Gestapo tenia en el punt de mira Virginia Hall. Es va convertir en la primera dona aliada enviada darrere la línia enemiga i en una peça clau de la Resistència. Basant-se en una intensa investigació, Sonia Purnell n'ha reconstruït la vida, una història sorprenent i inspiradora d'heroïsmes, d'espionatge i de triomf personal.

JAUME FÀBREGA

La cocina de la Costa Brava i el Pirineu de Girona

Viena edicions, 2020, 331 pàg.

La Costa Brava i el Pirineu de Girona han donat nombrosos genis en gairebé tots els àmbits de la cultura universal. I la gastronomia no n'ha estat cap excepció. A través d'aquest exhaustiu receptari —més de dos-cents plats— coneixerem tota mena de propostes a mig camí entre la tradició i la modernitat.

MARIA NIKOLAI

La mansión de los chocolates

Los años dorados

Maeva, 2020, 552 pàg.

Stuttgart, 1926. La jove i intrèpida Serafina s'instal·la a casa del seu germanastre, Víctor, a l'esplèndida propietat familiar que tothom anomena la Mansió de la Xocolata. La família Rothmann és coneguda per les seves creacions de xocolata. Una història d'amor, xocolata i música.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Dra. en Història de l'Art i
professora de Religió

Camí de la supervivència

En aquest moment en què vivim una pandèmia mundial, arriba a la gran pantalla aquesta pel·lícula apocalíptica. L'argument és molt simple alhora que conegut. Un matrimoni en procés de separació i el seu fill malalt emprenen una aventura: anar a la recerca d'un avió que els durà al refugi on podran aixoplugar-se quan un meteorit impacti sobre la Terra i l'ona s'expandeixi a molts quilòmetres a la rodona deixant al seu pas un paisatge de destrucció.

Fins aquí no hi ha res de nou, res que no haguem vist en molts films de categoria catastròfica. Què té aquest film, que el fa diferent, si és que té alguna cosa? Doncs que, atès el moment en què es projecta, hi preval un punt de vista més subjectiu. L'espectador es posa al lloc dels actors, de tots. Ho podem veure en tres aspectes.

La família és la part més emocional del film. Els pares, com tots els pares, es volen salvar i, sobretot, volen salvar el seu fill diabètic depen-

dent de la insulina. Tots, avui, ens volem protegir i protegir els nostres del contagi del virus.

La supervivència és la part més densa del film. En circumstàncies adverses, de perill, d'inseguretat i de màxim risc, hom pot comprovar que les persones reaccionen de manera diferent. Unes mostraran por, altres valentia. Unes es desesperaran mentre que altres viuran amb esperança els mateixos esdeveniments. Unes voldran sortir de la situació i faran el mal, sense escrúpols, i arribaran, si cal, a l'assassinat. Altres ajudaran el proïsme amb risc de posar en perill la seva pròpia vida.

La redempció és la part més transcendental del film. En l'època antediluviana, Noè va ser escollit per Déu per salvar-se del diluvi amb tota la seva família i una parella d'animals, mascle i femella. Eren els bons i justos. L'any 2020 el govern americà decideix qui s'ha de salvar i qui no.

L'elit escollida ho és per la seva condició de professionals capacitats i qualificats, perquè ells seran els encarregats de construir el món nou. Un món que s'haurà de renovar des de tots els punts de vista, que haurà de ser més ecològic, d'aquí el títol. Un món que s'obre a l'esperança simbolitzada per les aus que, com el colom de Noè, anuncien que «cal fer noves totes les coses».

AMB BON HUMOR

GREENLAND: EL ÚLTIMO REFUGIO

DIRECTOR: Ric Roman
Waugh

INTÈRPRETS: Gerard
Butler, Morena Baccarin,
Roger Dale, Claire
Bronson, entre altres

MÚSICA: David Buckley
Estats Units

Thriller

119 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

Revalorar el patrimoni funerari

La periodista selvatana ens presenta una nova obra, en un format i disseny molt atractiu, de la mà de la il·lustradora Ana Gómez i amb un pròleg de l'escriptora Olga Xirinacs. En aquesta ocasió, s'endinsa en la temàtica del patrimoni funerari a les comarques tarragonines dels segles XIX-XX.

Si a l'època medieval els enterraments comuns es realitzaven als fossars, al costat dels edificis religiosos i les famílies nobles en ossaris de pedra, posteriorment s'escolliren l'interior de les esglésies, en tombes col·lectives de confraries i també familiars de les classes benestants. A causa de l'augment demogràfic, i per evitar malalties, a partir de final del mil set-cents, les autoritats borbòniques decidiren fomentar la creació de cementiris allunyats de les poblacions, especialment en el cas dels grans nuclis urbans.

Es tracta d'un llibre divulgatiu però rigorós, que combina text i imatges amb encert. Després d'exposar els antecedents històrics dels costums funeraris, Cabré desglossa a nivell comarcal els principals cementiris, sobretot els de les capitals de partit judicial, on hi inclou un plànol de la seva distribució, sense oblidar els dels pobles més petits. Descriu els panteons més notables, sigui per les escultures decoratives o els personatges que hi foren sebollits, detalla els relleus dels nínxols, els epitafis més curiosos, poesies, llegendes, gastronomia, esteles discoïdals, capelles que s'hi construïren, l'ornamentació en ferro, ceràmica o altres materials, sense descuidar la jardineria.

A les ciutats mereixen especial atenció els mausoleus del general Joan Prim Prats, a Reus; el general Domènec Batet Mestres, els Montoliu i els marquesos de Tamarit a Tarragona; el de Pau Casals i Eugene Istomin al Vendrell; el de Julio Antonio a Móra d'Ebre; el de Maties Palau a Montblanc; Innocenci Soriano a Amposta i finalment les tombes de sant Enric d'Ossó i Joan Baptista Manyà, al Baix Ebre, per esmentar alguns noms. Per a una major comprensió s'adjunta un glossari de termes funeraris en llatí i en català, una cronologia de la construcció de cementiris i una àmplia bibliografia per a aquell que vulgui ampliar el coneixement en la matèria. Es tracta d'un volum didàctic, de síntesi, recomanable per a tot aquell que li interessi el nostre passat i la cultura, on descobrirà els ritus, costums, artistes, arquitectes i on reposen figures il·lustres, l'impacte de les guerres civils i dictadures, a la vegada útil per a aquells que desitgin emprendre rutes de turisme funerari, molt habituals a Europa i que aquí també cal tenir presents.

RAUXA

Preservar el saber «inútil»

El criteri utilitari governa el món en què vivim. Va molt més enllà de l'àmbit que li és propi, el de les coses pràctiques del dia a dia, i envaeix l'àmbit del coneixement i la cultura amb efectes devastadors. Dins del camp acadèmic, la filosofia, la teologia, l'art, la literatura, les llengües clàssiques i les minoritàries van quedant arraconades de manera més o menys dissimulada, i són totalment ignorades o obertament menyspreades pel discurs econòmic, mediàtic i polític predominant. La manca d'interès és generalitzada i profunda, afecta tots els estrats socials i es pot resumir en una sola frase: «Això no serveix per a res.»

En aquest temps de crisi, la tendència utilitarista s'agreuja perquè troba una justificació fàcil en la urgència social i econòmica, que d'altra banda és innegable. Però totes aquestes disciplines humanístiques ja eren considerades inútils quan estàvem satisfets de nedar en l'abundància. En segles passats, quan la misèria i les desgràcies eren més greus i habituals que avui, els coneixements humanístics no van ser mai abandonats. Fins i tot en les èpoques de més decadència, una minoria formada es va preocupar sempre per conservar i transmetre tot aquest saber. La paradoxa és que ara, l'època de la història en què hi ha més població amb estudis, fins i tot superiors, tot el saber humanístic és considerat superflu. I el perill és que, tard o d'hora, aquest criteri utilitarista tan arrelat, no s'apliqui només al saber sinó també a les persones.

EDUARD BRUFAU

TATE [MONTSERRAT]
CABRÉ MASSOT

Avui per mi, demà per tu
Els cementiris a la demarcació de Tarragona
Diputació Tarragona,
2020, 132 pàg.

Agenda

Internet

COR NOU

Presenta el seu web en castellà, <https://cornou.net>, on podreu conèixer la seva missió i els seus serveis a través de dinàmiques, música, pregàries, espectacles catequètics, dansa i formació.

Barcelona

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 6 de desembre**, a les 17.45, taller d'evangeli amb la Gna. Catalina Terrats; el **diumenge 13**, a les 18.00, poemes i músiques d'un Nadal antic i nou amb Carles Torner i Oriol Romani. Més informació: tel. 932 038 915.

PREGÀRIA

El **dijous 10 de desembre**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco dels salesians. Informació: tel. 934 291 803.

Girona

PREGÀRIA MARIANA

El **dimarts 8 de desembre**, a les 18.00, ofrena d'espelmes a la Mare de Déu a l'església de Sant Vicenç de Llançà. Inclou el res del Rosari i una pregària pels afectats per la pandèmia.

Lleida

MUSEU DE LLEIDA

El **dissabte 12 de desembre**, a les 12.00, visita dramatitzada *Maymuna, memòries d'una morisca lleidatana*. Inscripcions: tel. 973 283 075.

Tarragona

VETLLA

El **dilluns 7 de desembre**, a les 19.30, vetlla diocesana de la Immaculada per les vocacions. Presideix l'arquebisbe Joan Planellas a la capella major del Seminari de Tarragona.

ORDENACIÓ

El **dissabte 12 de desembre**, a les 11.30, ordenació sacerdotal de Francis Ferruci, *r.c.j.*, a la catedral de Tarragona.

Tortosa

IMMACULADA

El **dimarts 8 de desembre**, a les 12.00, a la catedral de Tortosa, missa pontifical en la festa de la Immaculada Concepció de Maria.

Urgell

FESTIVAL ORGUES DE PONENT I DEL PIRINEU

El **diumenge 6 de desembre**, a les 18.00, concert d'Helio Garcia i Jordi Vergés a la catedral de la Seu d'Urgell; el **dilluns 7**, a les 18.00, actuació de Fumi Kitamura i Eudald Dantí a la parròquia de Sant Domènec i de Santa Maria de Puigcerdà.

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA

Fins al **dimecres 9 de desembre** es pot visitar i venerar una icona profanada a Síria (amb tres forats de bala), acompanyat per un testimoni, a diferents parròquies de les diòcesis de Barcelona i Terrassa. Més informació: ayudaalaglesianecesitada, org, tel. 932 733 763.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè la nostra relació personal amb Jesucrist s'alimenti de la Paraula de Déu i d'una vida de pregària

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Joan Buscà, Pilar Casals, Jaume Castro, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Antonio Gil, Josep Maria Grau, Joan Guiteras, Josep Maria Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Bernat Sellarès, Lluís Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Lluís Tarruell, Maria Villalonga, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARME MUNTÉ MARGALEF

Xavi Argemí (Sabadell, 1995) conviu des de petit amb la malaltia de Duchenne, una afecció degenerativa que fa que vagi perdent força al llarg dels anys. Ara s'ha d'estar en una cadira de rodes, sense poder moure's, i li cal ajuda per a tot. I malgrat això no ha perdut les ganes de viure, ben al contrari. La seva lliçó de vida, l'ha plasmada en un llibre: *Aprendre a morir per poder viure. Petites coses que fan la vida meravellosa* (Rosa dels Vents).

Aprendre a morir per poder viure és gairebé una paradoxa. Ha estat el principal aprenentatge de la seva vida?

Sí, perquè sé que un dia o altre moriré, més d'hora que tard, ja que tinc una malaltia degenerativa. De fet, ningú no sap quan es morirà, però la mort és l'única certesa humana que tenim que algun dia ens arribarà. S'ha d'acceptar la mort per viure i disfrutar plenament de la vida que ens queda. Malgrat la limitació, es pot contribuir a fer una societat millor que pensi més en els altres i que valori allò que té. Amb la pandèmia la gent s'ha aturat, ha pogut reflexionar i ha après a no resignar-se quedant-se amb el que no pot fer sinó amb allò que ja té i que normalment no hi dona importància.

Explica que els pal·liatius són un dels pilars que li han permès construir una vida amb sentit. Com definiria les cures pal·liatives?

Les definiria com aquelles cures que fan que les persones que pateixen i/o se senten soles, sigui per edat o per malaltia, deixin de patir aplicant la medicina que pal·liï el dolor, deixant seguir el curs de la natura i tenint un suport d'acompanyament, si cal, psicològic. A més, que les seves famílies se sentin acompanyades perquè puguin afrontar la situació. En definitiva, que no pateixi i se senti acompanyada en la seva situació, i d'aquesta manera tingui ganes de viure i de gaudir de la vida que encara li queda.

Abans d'una llei d'eutanàsia, cal una llei universal de cures pal·liatives, que les faci accessibles a tothom que les necessita?

Efectivament, hi ha molta gent que no té la sort de disposar de les

Xavi Argemí, autor d'«Aprendre a morir per poder viure»

«És molt important que les cures pal·liatives arribin a tothom que les necessiti»

cures pal·liatives i això fa que se senti sola, tingui dolor i, per tant, no tingui ganes de viure i se senti una càrrega per als familiars i la societat en general. Per això, considero molt important que les cures pal·liatives arribin a tothom que les necessiti. És millor invertir més en això i, de passada, fer una societat millor que acompanyi els que pateixen i que faci que la gent no se centri tant en si mateixa sinó en els altres.

Un dels aprenentatges que transmet al llibre és la distinció entre circumstàncies i problemes.

Les circumstàncies són allò amb què has de conviure i que no pots canviar per molt que vulguis, per exemple, tenir una malaltia degenerativa. En canvi, els problemes són aquelles coses que tenen solució, per exemple, si tens previst fer

un sopar amb els amics i se suspèn, pots posposar-lo i fer-lo un altre dia.

La fe és un pilar on afermar-se en moments de dificultat?

La fe fa que hi hagi Algú darrere que t'acompanya tant en les verdes com en les madures, pensar que aquesta vida no és definitiva

i que tot allò que fas en aquest món té un sentit transcendent, sobrenatural, i una repercussió en la vida eterna que com a creient espero després de la mort. Si no tingués fe em semblaria molt injust aquest món perquè en lloc hi ha justícia plena i hi ha patiment. Penso que en la vida eterna sí que hi haurà justícia i espero que quan m'arribi l'hora vagi al Cel i pugui gaudir de la felicitat màxima.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Ruth Travel

INFORMACIÓ I RESERVES:

Tel. 93 4673244

info@ruthtravel.es / www.ruthtravel.es

DEL 3 AL 7 DE DESEMBRE

LLUMS DE NADAL AL PIEMONT (Avió)

DEL 5 AL 8 DE DESEMBRE

LLUMS DE NADAL A BORDEUS (Autocar)

DE L'11 AL 14 DE DESEMBRE

PESSEBRES DE PRAGA (Avió)

FEBRER 2021

PELEGRINATGE A ROMA. AUDIÈNCIA PAPAL

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A L'ÚMBRIA "EL CAMÍ DE SANT FRANCESC"

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat.

Ara, més que mai, cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals. Club + Amics i Ruth Travel continuem al teu costat.

